

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

1. Описание на МИРГ (Определяне на района и населението, обхванати от стратегията):

Изборът на района, попадащ в обхвата на рибарската територия, е определен при кандидатстване за подготвителна помощ за разработване на стратегия по Мярка 4.1 „Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР” по Приоритет на Съюза 4 „Повишаване на заетостта и териториалното сближаване” от Програма за морско дело и рибарство за програмен период 2014 – 2020 година.

Територията на МИРГ е непрекъсната, хомогенна и притежава изключително сходни географски характеристики. Трите общини в състава на рибарската група са разположени една до друга на разстояние от няколко километра, и по отношение както на икономическото и инфраструктурното им развитие, така и на социалната и културната им идентичност са неразривно свързани една с друга.

Географските очертания на територията на „Местна инициативна рибарска група (МИРГ) Варна, район Аспарухово - Белослав – Аксаково” съвпадат с географските и административни граници на две съседни общини и част от трета община, които са разположени в Североизточна България, имат общи граници и са свързани помежду си с Варненското езеро, посредством което имат излаз на Черно море. Територията на МИРГ се състои от целите административни територии на общините Аксаково и Белослав и част от административната територия на община Варна - район Аспарухово.

Територията на МИРГ е част от източната част на Варненска област (фигура № 1) и заема площ от 578,1 кв. км. Разположена е около Варненското езеро и обхваща части и от Добруджанското плато като общините са разположени по следния начин: на северозапад община Белослав граничи с община Аксаково, а на изток - с община Варна. Разположен в югоизточната част на град Варна, район Аспарухово е с граници - Черно море, до вълнолома, пристанище Варна, ЖП ареал, северен пътен възел на Аспарухов мост, северен бряг на Варненското езеро, до и по северната и източната граница на село Звездица, до и по северната граница на община Аврен.

Северната граница на МИРГ съвпада със северната граница на община Аксаково. Община Аксаково разполага с малък излаз на Черно море - четирикилометрова ивица между курортен комплекс „Златни пясъци” и Кранево.

Южната граница на територията на местната рибарска група съвпада с административните граници на община Белослав. Цялата територия на общината се намира на двата бряга на Белославското и Варненското езеро.

Видно от фигура № 1 общините Аксаково и Белослав имат обща граница и на изток граничат с община Варна.

1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИРГ:

– списък на общините, обхванати от МИРГ;

Административно територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” се управлява от три общински администрации – Варна, Белослав и Аксаково, като и трите попадат в обхвата на Областна администрация Варна. В обхвата на територията попадат за община Варна с район Аспарухово, община Белослав и община Аксаково.

Таблица № 1

Списък на общините с № по ЕКАТТЕ

– списък на населените места, обхванати от МИРГ;

На територията на рибарската група са разположени общо 34 населени места, в т. ч. и два общински центъра (без общинския център Варна).

Община Варна е включена в територията на МИРГ с район Аспарухово, който се състои от два квартала и пет селищни образувания – кварталите Аспарухово и Галата, и селищните образувания - Зеленика, Боровец - север, Боровец - юг, Ракитника и Курортна зона „Прибой”. Община Белослав включва общо 4 населени места – един град (Белослав) и три села, а община Аксаково – общо 23 населени места – два града (Аксаково и Игнатиево) и двадесет и едно села.

Таблица № 2

Списък на населените места в район Аспарухово, община Варна

Таблица № 3

Списък на населените места в община Белослав

Таблица № 4

Списък на населените места в община Аксаково

– брой жители на териториите, обхванати от МИРГ.

Общият брой на жителите на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” е 59 575 по данни на НСИ към 31.12.2016 година.

Район Аспарухово, който попада в територията на МИРГ е районът с най-малък брой население сред районите в гр. Варна – 27 975 жители, което представлява 7,6% от общия брой население.

Таблица № 5

Население на район Аспарухово към 31.12.2016 г.

Общият брой на населението в община Белослав към края на 2016 г. е 10 632 жители или около 2,2 на сто от общото население на област Варна. По-голямата част от жителите населяват общинския център – гр. Белослав – 73,2 на сто. На второ място е с. Езерово, в което живеят около 1,6 на сто от общия брой на жителите на общината.

Таблица № 6

Население на община Белослав към 31.12.2016 г.

Населението на община Аксаково към 31.12.2016 г. е 20 968 жители или 4,4 на сто от общия брой жители на област Варна.

Таблица № 7

Население на община Аксаково към 31.12.2016 г.

1.2. Карта на територията:

Фигура № 1

Територия на Местна инициативна рибарска група „Варна, район Аспарухово - Белослав – Аксаково”

1.3. Организационна структура на МИРГ/схема/.

След одобрение на стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”, ще бъде сформиран екип от вътрешни и външни експерти, които ще отговарят за административното и техническо изпълнение на стратегията.

Вътрешният екип ще се състои от минимум трима души – изпълнителен директор, експерт по прилагане на стратегията за ВОМР и технически сътрудник, заети на пълен

работен ден за срока на изпълнение на дейностите. Техните основни задачи са свързани с: подпомагане на кандидатите за получаване на безвъзмездна финансова помощ, извършване на административна работа по управление на МИРГ, осъществяване на дейности по разпространение на информация и популяризиране на стратегията за ВОМР, изготвяне на доклади и други документи до УО на ПМДР за отчитане на дейността на МИРГ, осигуряване ефективно администриране на всички дейности, подкрепяни от МИРГ и др

1.4. Механизъм на вземане на решения на МИРГ;

Механизмът за вземане на решение в „Местна инициативна рибарска група Варна, район Аспарухово – Белослав и Аксаково” е определен в Устава на Сдружението и във вътрешните документи за неговата дейност, които ще бъдат създадени в процеса на изпълнение на стратегията за ВОМР. При работата на сдружението стриктно ще се спазват изискванията на националното и европейското законодателство, както и указанията на УО на ПМДР.

Съгласно Устава на Сдружението (*приложен към формуляра за кандидатстване*) органите на органите на управление на МИРГ са: Колективния върховен орган (Общото събрание), Колективния управителен орган (Управителния съвет), Председателя на УС и Изпълнителния директор.

В процеса на изпълнение на стратегията за ВОМР ще се прилагат следните основни принципи при вземането на решения:

1. Равнопоставеност. От една страна, това означава, че нито един партньор няма и не може да има предпоставено преимущество пред другите при внасяне на проекти, вземане на решения за финансиране на проекти, за назначаване на персонал или привличане на външни експерти, за оперативни въпроси или за оценка и актуализация на настоящата стратегия.

От друга страна, прилагането на този принцип означава, че допустимите кандидати от трите общини могат да внасят проектни предложения по своя преценка, без да се съобразяват с други ограничения, освен предвидените в мерките.

2. Отсъствие на квоти. Участието на всички заинтересовани лица в изпълнението на стратегията за ВОМР не е ограничено. В МИРГ участват юридически и физически лица от трите общини, водени единствено от своето убеждение и волеизлияние в съответствие с философията на Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Освен това МИРГ приема за разглеждане проекти от цялата територия, стига те да отговарят на изискванията.

И на трето място – финансира се проект, който отговаря на изискванията, съответства на идентифицираните нужди и предлага добри решения, независимо от коя община в рамките на рибарската област е кандидатът.

Прилагането на този принцип съответства на визията на ЕФМДР за взаимно-свързано развитие на рибарската област като интегрална територия със споделена визия и съвместни намерения и усилия за постигането ѝ.

3. Партньорство. Тук този принцип се разглежда извън публично-частното партньорство в състава на МИРГ и означава синергия с други групи, които работят за регионалното развитие на същия или части от същия регион.

В конкретния случай това са местните инициативни групи (в Белослав и в Аксаково) по Програмата за развитие на селските райони. Наложително е МИРГ да работи в близко партньорство с тях по няколко причини:

- заради изискването за демаркация на програмите;
- заради необходимостта да се прави проверка на кандидатстващите проекти с цел избягване на двойното финансиране;
- заради споделената цел на всички местни стратегии към подобряване на живота на местните общности;
- заради необходимостта от обмяна на добри практики и информация;
- заради факта, че местните хора в общините са свързани в еднаква степен с изпълнението и въздействието на различните стратегии.

4. Прозрачност. Прилагането на този принцип означава, че информацията за изпълнението на стратегията – в частност на финансираните проекти – е достъпна за всички членове на МИРГ, без да се въвеждат нива на достъп.

2. Описание и анализи

В процеса на подготовка на стратегията за ВОМР на МИРГ бяха изготвени два анализа на характеристиките на територията и едно проучване на нагласите на населението, свързани с потенциала за изпълнение на документа и очакванията за развитие на района. На базата на извършените анализи и проучвания МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” определи основните характеристики на територията, силните и слабите страни, възможностите и заплахите за нейното развитие в периода до 2023 г. Посредством изводите в тях бяха определени и мерките, които да получат финансиране със средства по Мярка 4.2 от ПМДР, така че идентифицираните потребности и приоритети да са в най-голяма степен удовлетворени.

2.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на района:

2.2. Екологични характеристики;

Георгафското положение и характеристиките на релефа в съчетание с особеностите на климата и природните ресурси, са основните елементи, които влияят върху природните дадености, биоразнообразието и върху условията на живота на населението. Борбата с климатичните промени и последиците, които те имат върху живота на човечеството, са сред най-важните приоритети на международната политика и са във фокуса и на Стратегията „Европа 2020“, както и на всички нормативни документи на Европейския съюз. Опазването на околната среда и предизвикателствата пред климата са основна цел и в Програмата за морско дело и рибарство (ПМДР), както и във всички нормативни документи, свързани с нейното прилагане. Борбата с климатичните промени е сред приоритетите за развитие и на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково“.

Климатът на територията на МИРГ се характеризира със засилено влияние на Черно море. Черноморската крайбрежна зона до 30-35 километра навътре в сушата се характеризира със сравнително мека зима, хладна пролет, прохладно лято, топла есен и сравнително равномерно разпределение на валежите през годината. Средногодишната температура за района е 13,4 градуса. На територията няма отрицателни средномесечни температури. Началото на есента се характеризира с температурни условия, близки до летните, което е предпоставка за по дълъг курортен сезон по Черноморието. Средният годишен валеж варира от 500 мм до 600 мм, което е под средния за страната, като максимумът му е през зимата.

През студеното полугодие на територията на МИРГ духат ветрове от северна - северозападна и североизточна посока (около 47% от случаите) със средна скорост от 5-7 м/сек. През топлото полугодие преобладаващи по крайбрежието са източните ветрове със скорост 1-2 м/сек. Бризовата циркулация „море – суша“ влияе до 10 км. по крайбрежието и се проявява 90 дни в годината (през лятото). Изследванията за енергийния потенциал на вятъра в района показват, че територията на МИРГ попада в „зона на малкомасштабна ветроенергетика“.

Най-съществени проблеми от климатично естество на територията на МИРГ са свързани с редуващите се епизоди на засушавания и проливни дъждове. Все по-високите температури през лятото, както и по-малкото количество на валежите, са причина за наличие на риск от засушавания, проблеми с водните запаси и необходимост от изкуствено напояване на селскостопанските култури.

Като се изключи трагедията с наводнението в район Аспарухово през юни 2014 г., при което загинаха 13 души, до момента в района са наблюдавани основно малки по мащаб наводнения. Те обаче, заедно с презастрояването на района, водят до една по-съществена последица - активизиране на множество свлачища и срутища.

Сред екологичните проблеми, които се нуждаят от разрешаване на територията са и проблемите с пречистването на битово-фекалните води. Обилните дъждове причиняват проблеми и в работата на пречиствателната станция, тъй като Варна няма отделена канализационна система за дъждовните води. Преливането на канализацията предизвиква санитарни проблеми при водите за къпане и за градските плажове и влияе

негативно както върху качеството на живота на населението, така и върху обществения образ на територията като туристическа дестинация.

Промените на климата оказват пряко въздействие върху условията за развитие на биоразнообразието, като най-силно е влиянието им върху влажните зони. Влажните зони страдат, както от поройните дъждове, които буквално отмиват хранителните запаси на птиците, които се хранят и гнездят там, така и от повишените температури и засушавания, които пресушават част от зоните и също ограничават хранителната и жизнената среда на техните обитатели. На територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово - Белослав – Аксаково”, съществуват влажни зони, като най-голямата е в защитената местност „Ятата”.

Територията, обхваната от МИРГ се характеризира с незначителни повърхностни водоизточници. Варненското езеро е най-големият естествен водоизточник на територията на община Варна, но то не се използва за питейно водоснабдяване. Нуждите от вода за питейни и промишлени нужди на територията се задоволяват от язовир „Камчия”, а при аварийни ситуации и то за кратък период водоползване би могло да се осигури и от язовир „Цонево”.

Независимо, че част от територията на МИРГ е промишлено развита, по данни на РИОСВ в района липсват значителни източници на замърсяване. Нивото на замърсяване на атмосферния въздух е в нормите като то се дължи основно на автомобилния трафик. И трите общини в състава на рибарската група ефективно изпълняват планове си за управление на отпадъците, като проблем съществува с незаконните сметища и сметищата за строителни отпадъци.

Районът, в който попада МИРГ, се характеризира с изключително богато природно разнообразие. Наличието на големи открити водни площи (море, езера, язовири, значителни по площ гори, местни степни и дюнни райони) осигуряват подходящи условия за голяма концентрация на различни биологични видове, както и на различни типове екосистеми, представени на сравнително малка по площ територия.

Районът включва множество уникални и специфични по своя характер природни образувания: скалисти и клифови брегове, дюнни райони, живописни заливи, гори по източните части на предбалкана, реликтни степни растителни съобщества, ценни лонгозни и редки горски екосистеми. Богатството на фауната в защитените територии до голяма степен е свързано с Via pontica – вторият по големина Европейски миграционен път на водолюбиви, грабливи и пойни видове птици. Тук се намират 2 влажни зони с международен природозащитен статус “Корине” – “Комплекс Варненско – Белославско езеро” и резерват “Камчия”.

Най-големият защитен обект на територията на община Варна, респективно на територията на МИРГ, е природен парк ”Златни пясъци”. В територията изцяло или отчасти попадат четири защитени зони по Директивата за опазване на дивите птици – „Батова” (Код BG0002082), „Варненско-Белославско езеро” (Код BG0000191), „Ятата” (Код BG0002046) и „Галата” (Код BG0002060), както и две защитени зони по

Директивата за запазване на природните местообитания и дивата фауна и флора – „Златни пясъци” (Код BG0000118) и „Галата” (Код BG0000103). В непосредствена близост се намират и други три защитени зони по същата Директива – („Долината на река Батова” (Код BG0000102), „Побитите камъни” (Код BG0000132) и „Варненско-Белославски комплекс” (Код BG0000622).

2.3. Анализ силните страни, слабите страни, възможностите и заплахите;

Представения Анализ на силните страни, слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ) отразява изготвените по време на подготовка на стратегията социално-икономически и анализ на характеристиките на средата на територията.

Експертния SWOT анализ е изготвен от външен изпълнител в резултат от „Проучване и социално-икономически анализ“, като част от дейностите в изпълнение на проект BG14MFOR001-4.001-0011 „Подготовка за създаване на Местна инициативна рибарска група на територията на общини Варна с район Аспарухово, Белослав и Аксаково и разработване на Стратегия за Водено от общностите местно развитие“.

По време на проведените работни срещи, съвместно с представители на заинтересованите страни от местната общност бяха формулирани съвместния SWOT анализ, целите и приоритетите на стратегията.

SWOT анализа бе допълван по време на проведените информационни срещи за консултиране с местната общност. Заинтересованите страни от територията на МИРГ имаха възможност за корекции и допълване на Анализа и по време на проведените обществени обсъждания.

СИЛНИ СТРАНИ		СЛАБИ СТРАНИ	
Местоположение			
<ul style="list-style-type: none">• Кохерентност на територията;• Излаз на Черно море;• Непосредствена близост до областния център Варна;• Една от най-плодородните области на България с развито селско стопанство;• Много добро логистично местоположение;• Наличие на гъста транспортна мрежа – две магистрали, международни трасета, железопътен, въздушен и воден транспорт;• Наличие на крайбрежни и вътрешни зони.		<ul style="list-style-type: none">• Периферност на част от територията;• Дисбаланс в икономическото развитие на крайбрежните и вътрешните зони.	
Човешки ресурси			
<ul style="list-style-type: none">• Наличие на качествени човешки ресурси;• Привличане на мигранти от вътрешността на страната и чужбина;• Тенденция към повишаване на раждаемостта на територията;		<ul style="list-style-type: none">• Продължаваща тенденция към намаляване броя на населението;• Дисбаланс по възрастова структура между градовете и селата;• Дисбаланс по броя на	

<ul style="list-style-type: none"> • Сравнително добро образователно равнище на населението; • Квалифицирани кадри с опит в адекватни за региона икономически сектори; • Почти равно съотношение между броя на жените и мъжете; • Сравнително ниска безработица. 	<p>населението в различните зони – превес на крайморската зона и гр.Варна;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отрицателен естествен прираст, особено в периферните зони; • Отрицателен механичен прираст в повечето от селищата на общините; • Намаляване на дела на младите хора в населението и миграция; • По-ниска гъстота на населението в периферните части на територията в сравнение с гр. Варна; • Все по-малко млади хора се занимават с риболов; • Липсва на целенасочени дейности за повишаване на квалификацията за специфични за РО икономически дейности.
<i>Екологични условия</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Отлично съчетание на разнообразни природни дадености; • Липса на съществено влияние на индустриалния сектор върху екологичната обстановка в района • Наличие на множество проекти, свързани с уползотворяването на отпадъците, премахването на незаконни сметища, пречиствателни станции; • Наличие на множество зони по Натура 2000, защитени зони и защитени местности, които се управляват съгласно националното законодателство и това на ЕС. 	<ul style="list-style-type: none"> • Засушавания през лятото, силни ветрове през зимата; • Опасност от активизиране на свлачища; • Видовете риби за улов са по-малко от други морета и са намалели 5 пъти за 50 години; • Липса на съвременни пречиствателни съоръжения за битови отпадни води или недостатъчен капацитет на съществуващите; • Недостатъчни изследвания за състоянието на рибните ресурси; • Рапанът разширява ареала си за сметка на други видове; • Намаляващи запаси от калкан и есетрови видове; • Браконьерство.
<i>Социално-икономически условия на РО</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Предоставят се широк спектър от социални услуги за населението; • Образованието и здравеопазването са силно развити и с добро качество на услугата; • Силно развит социално-икономически 	<ul style="list-style-type: none"> • Закриване на училища в малките населени места от територията; • Затруднен достъп до здравни услуги на населението от периферията; • Липсват

<p>район;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повишаващи се БВП, чуждестранни инвестиции и доходи на населението; • Туризмът, селското стопанство и услугите са водещите отрасли на територията; • Секторът на услугите е в пряка връзка с туризма – силно развит спектър от икономиката; • Повишаване на легловата база и категоризацията на местата за настаняване; • Наличие на богато културно – историческо наследство с туристически потенциал; • Преобладават микро- и малки фирми. 	<p>алтернативни/иновативни решения в туристическия сектор;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неефективно растениевъдство и животновъдство; • Концентрация на селското стопанство основно в зърнопроизводството и липса на преработвателни предприятия, които да покриват нуждите на пазара; • Слаба реклама на възможностите на региона; • Концентрация на туристическия продукт основно в морския, липса на разнообразяване; • Недостатъчно използване на потенциала на културно – историческото наследство.
<p><i>Сектор „Рибарство”</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Традиционен поминък, съхранени професионални традиции; • Квалифицирани и опитни рибари; • Налични водещи рибарски сдружения; • Секторът дава идентичност на региона; • Концентрация на разтоварванията на улови; • Концентрация на преработвателни мощности; • Подходящи условия за аквакултура; • Наличие на различни заинтересовани от възможностите за финансиране чрез местната стратегия страни – общини, фирми, НПО, физически лица. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неузаконена инфраструктура за приставане на плавателни съдове; • Рибарските селища са незаконни, липсват техническа инфраструктура и услуги за изграждането им; • Териториите под защита възпрепятстват рибарството; • Липсват безопасни условия за влизане/излизане в морето; • Липсва инфраструктура за разтоварване, изкупуване и съхранение на улова – борси, тържища, за дребномоощабния риболов; • Неефективни мрежи за дистрибуция на продуктите; • Липсват пазарни умения и маркетингови стратегии; • Браконьерство. • Липса на хигиенен контрол върху обработката на рибата в морето; • Рибарите работят с остаряло и често опасно оборудване; • Липсва оборудване за алтернативни форми на туризъм;

	<ul style="list-style-type: none"> Ниски приходи и добавена стойност в сектора; Законодателни проблеми.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<i>Местоположение</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Още по-силно развитие на транспортната система и достъпността на територията, посредством общоевропейските транспортни коридори и доизграждане на магистралите и първокласните пътни участъци; Развитие на морския транспорт и свързаните с него дейности; Създаване на логистични центрове, обслужващи сектора на търговията; Създаване на връзки между територията на МИРГ и други територии с цел предоставяне на комплексни услуги. 	<p>Съществуващ риск от изолация на периферните зони за сметка на центъра;</p> <p>Липса на излаз на море на по-голямата част от територията.</p>
<i>Човешки ресурси</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Задържане на младите хора на територията чрез различни стимули; Повишаване качеството на човешкия потенциал, в т. ч. рибарите, чрез дейности по информиране и обучение; Запазване на подготвените кадри и привличане на нови; Привличане на бизнеса в системата на образованието с цел подготовка на качествени кадри; Възможности за повишаване на доходите. 	<ul style="list-style-type: none"> Застаряващо население; Неадекватно за нуждите на бизнеса образование; Липса на стимули у населението за учене и развитие; Подчертания туристически облик на територията е фактор, водещ до по-висока издръжка на живота в територията, а оттам и обедняване; Липса на желание за постоянна заетост и формиране на доходи от отдаване под наем на имоти.
<i>Екологични условия</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Съхранение на биоразнообразието и устойчиво използване на ресурсите; Развитие на различни видове туризъм, свързани с природата. 	<ul style="list-style-type: none"> Засилващи се неблагоприятни последици от климатичните промени; Експлоатиране на защитените територии, като туристически атракции; Риск от нарушаване на екологичното равновесие и загуба на местообитания и видове; Липса на адекватен контрол

	върху дейностите, извършвани в защитените зони.
<i>Социално-икономически условия на РО</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Привличане на инвестиции от структурни фондове на ЕС и частни инвеститори; • Използване на социалния потенциал за реализиране на икономически дейности; • Развитие на пазара на труда; • Подобряване на показателите на инфраструктура; • Добри регионални и държавни политики за развитие на територията. Добро взаимодействие между местните власти; • Потенциал за развитие на сътрудничество в различни сфери на икономиката; • Добре развита социална и икономическа инфраструктура в областния център; • Възможности за „изнасяне“ на част от производствата и услугите в периферните зони; • Използване на развитата научно-техническа инфраструктура и кадри с цел внедряване на нови технологии в т.ч. в сектора на рибарството и аквакултурите; • Опазване и представяне на широката публика на културно-историческото наследство; • Създаване на възможности за диверсификация на туристическия продукт на базата на културните дедености. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ниска заетост в периферните на общинските центрове райони; • Липса на механизми за финансиране на инвестиционни идеи; • Миграция на населението към общинските центрове и областния град Варна; • Дисбаланс на трудовия пазар, висока безработица сред младежите и жените; • Увеличаване на дисбаланса между населението в общинските центрове и останалите населени места; • Закриване на учебни заведения поради намаляване на населението в малките населени места; • Затруднен достъп на населението до здравни услуги в част от територията, особено през зимните месеци; • Остарели производства, липса на нови технологии и иновации.
<i>Сектор „Рибарство“</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Европейска политика за развитие на аквакултурите създава възможности за алтернативна заетост на рибарите; • Ефективно използване на наличния потенциал за разнообразяването на икономическите дейности, свързани с рибарството; • Възможности за финансиране чрез ПМДР и други оперативни програми; 	<ul style="list-style-type: none"> • Бавен процес на законодателни промени, свързани със сектора; • Липса на базова инфраструктура и наличие на законови пречки за изпълнение на проекти, в обхвата на ПМДР; • Липса на правила при усвояване на морските ресурси; • Публично-частното партньорство

<ul style="list-style-type: none"> • Възможности за обмяна на опит с МИРГ от България и други страни на ЕС; • Достъп до информация за опита на други страни от ЕС в развитие на рибарските области – организация на МИРГ, малки проекти, усвояване на добри практики; • Засилен интерес към алтернативния туризъм, вкл. Риболов, яхтинг, сърфинг, дайвинг и др.; • Възможности за увеличаване и разнообразяване на износа на риба и рибни продукти; • Засилен маркетинг на местни продукти както на територията, така и в страната и чужбина; • Развитие на гражданския сектор чрез изпълнение на програми, финансирани от ЕС. 	<p>не е уредено от законодателството или местните нормативни актове;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неясен правен статут на рибарските селища, необезпеченост с ресурси, терени, услуги и др.; • Необходимост от ограничаване на дейностите в защитените територии; • Липсва решение проблемът за преминаване през държавните територии; • Нерешени проблеми със сметосъбирането в рибарските селища; • Труден достъп до кредитиране; • Световна тенденция за намаляване на „натиска“ върху рибните ресурси и улова за промишлени цели; • Висока конкурентоспособност на европейските производители; • Нецелесъобразно разпределение на квотите за улов, наложени от ЕС.
--	--

2.4. Зависимост на района и местното население от дейности, свързани със секторите на рибарството и аквакултурите.

Риболовът и отглеждането на аквакултури е специфичен отрасъл за област Варна, пряко свързан с “морската индустрия” и туризма. Повечето от рибните видове имат местно значение и задоволяват местния пазар и обектите на туристическата дейност. В областта са регистрирани 5 бр. мидени полета, повечето от които са в района на КК „Златни пясъци”. Компетентната администрация, която е отговорна за дейността на предприятията от сектора риболов, рибарство и аквакултури е Изпълнителна агенция „Рибарство и аквакултури” (ИАРА). Съгласно чл. 17, ал. 6 от Закон за рибарство и аквакултурите (ЗРА), агенцията издава разрешителни за стопански риболов във водите на Черно море и река Дунав за кораби, вписани в регистъра на риболовните кораби (РРК). Риболовните кораби фигуриращи в РРК и извършващи стопански риболов във водите на Черно море са с пристанищна регистрация Бургас, Бяла, Варна, Шабла, Созопол, Поморие, Приморско, Царево, Ахтопол, Обзор, Дуранкулак, Каварна, Балчик и Несебър. Разрешителните за стопански риболов във водите на Черно море се издават от сектори „РК“ Бургас, сектор „РК“ Варна и сектор „РК“ Добрич. От сектор „РК“

Варна (в чиито обхват попадат общините Белослав и Аксаково както и район Аспарухово) за 2017 г. са издадени общо 208 разрешителни за стопански риболов.

За същия период корабите, фигуриращи в Регистъра на риболовните кораби с пристанищна регистрация Варна са общо 502 бр. От тях активните риболовни кораби (с поне един ден на море) с пристанищна регистрация Варна са 404 бр.

Броят на регистрираните рибовъдни стопанства на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” е 3. От тях 2 са на територията на община Аксаково и 1 - на територията на район Аспарухово, община Варна. Общата площ на рибовъдните стопанства е 940,27 дка. Според вида си 1 от стопанствата представлява мидена ферма, а останалите 2 са свързани с производството на различни аквакултури.

Изпълнителната агенция разполага и с броя на наетите в стопанствата и в предприятията за риболов лица. Съгласно закона, всяко лице, притежаващо разрешително за извършване на стопански риболов във водите на Черно море, е длъжно да предостави в ИАРА ежегодно до края на месец март обща информация и икономическа статистика за риболовния кораб, данни за броя на наетите лица и за риболовната дейност по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАРА. По данни от собствениците на кораби за 2016 г. броят на наетите лица през годината е бил 377. През 2015 г. броят на наетите лица в рибовъдни стопанства и стопанства за аквакултури на територията на област Варна е 32 души.

Като основни проблеми в развитието на сектор „Рибарство“ се очертават:

- Западане на сектор „Рибарство”;
- Все по-малко млади хора се занимават с риболов;
- Изразената сезонност на риболова и ниската икономическа ефективност на дейността – ниски приходи;
- Амортизирана материална база, липса на инфраструктура свързана с риболовните дейности;
- Заетите в сектора извършват дейността си предимно като физически лица;
- Липсват финансови средства, а и познания да управляват структурирани правни субекти;
- Необходимо е да се предприемат мерки за повишаване на информираността и популяризиране на риболовните дейности, за повишаване на знанията и уменията на рибарите и диверсификация на дейността;
- Липсват техническа инфраструктура и услуги;
- Няма точни правила при усвояване на морските ресурси;
- Труден достъп до кредити, поради ниските икономически показатели;
- Висока конкурентоспособност на европейския пазар.
- Сезонност на продажбите на риба и рибни продукти свързани с традициите за консумация и технологичния цикъл на производство и дистрибуция. Необходимо е да се насочат усилията към популяризиране на ползите от рибата и рибните продукти сред населението.

3. Описание на стратегията, включително нейния интегриран и иновативен характер.

Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” е план, който цели да допринесе за преодоляването на икономическите и социални различия в развитието на рибарската територия, чрез целенасочена финансова подкрепа за съхраняване на спецификата на територията и преодоляване на наличните разнопосочни проблеми, основани на местните потребности и потенциал. Стратегията допълва политиките на национално, регионално и местно ниво, като чрез подхода си „отдолу-нагоре“ предоставя възможност на местната общност сама да формулира своите проблеми, приоритети за развитие, интервенции на действие, като превръща обществото в „двигател“ на местното развитие и създава чувство за идентичност, съпричастност и отговорност. Стратегията е предназначена да надгражда силните страни на рибарската територия на общини Варна, район Аспарухово, Белослав и Аксаково в социален, екологичен и икономически план, като адаптира политиките към реалните потребности и възможности.

С оглед данните от извършените проучвания на територията може да се направи заключението, че установените потребности са разностранни – подобряване структурата и квалификацията на населението, насърчаване подкрепата за предприемачески дейности и разнообразяване структурата на икономиката, инвестиции за подобряване на публичната инфраструктура и услуги, и не на последно място съхраняване на идентичността на територията, опазване на околната среда и повишаване популяризиране на местното природно и културно наследство. Необходимостта от прилагане на многосекторно финансиране е безпорна, но с оглед разграничаването със стратегиите на двете Местни инициативни групи ограничава дейностите на настоящата стратегия на МИРГ.

Изборът на цели и приоритети за развитието на територията на МИРГ се основава на изграждане на предимства на местно ниво, остротата на установените проблеми, неотложност и налични възможности за решаването им, взаимовръзки между тях. В рамките на всеки приоритет са формулирани от местното население специфични цели и конкретни мерки, включващи дейности и операции, в отговор на местните потребности и насочени към постигането на дефинираната в стратегията основна цел. Прилагането на описаните мерки ще допринесе за надграждане на силните характеристики на територията, като начин за постигане на реални ползи от възможностите и ще намали влиянието на слабостите, очертани в SWOT-анализа.

При подготовката и разработването на стратегията за ВОМР населението взе активно участие чрез представителите на трите основни сектора заинтересовани страни – бизнес, нестопански и публичен сектори.

Целите и приоритетите на Стратегията са формулирани в резултат от извършени проучвания и анализи на територията, множество проведени информационни срещи и мероприятия за консултиране със заинтересованите страни (рибари и рибарски сдружения, предприемачи, земеделски стопани, активни граждани, неправителствени организации, читалища, представители от сферата на образованието и социалното дело,

спортни клубове, кметове и кметски наместници на населени места от общините и др.) от територията на МИРГ.

След изготвянето на анализа на силните и слаби страни, на идентифицираните нужди и проблеми, възможностите за развитие на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” и оценка на потенциал, с който разполага рибарския район, бе структурирана следната **ГЛОБАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ**:

„УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИРГ „ВАРНА, РАЙОН АСПАРУХОВО – БЕЛОСЛОВ – АКСАКОВО”, ОСНОВАНО НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНА ИКОНОМИКА, СЪХРАНЕНО ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ПРИВЛЕКАТЕЛНА ЖИЗНЕНА СРЕДА”

Постигането на основната стратегическа цел ще се осъществи чрез реализиране на следните четири приоритета:

ПРИОРИТЕТ 1: ИКОНОМИЧЕСКО ОЖИВЯВАНЕ НА РИБАРСКАТА ОБЩНОСТ И СЪЗДАВАНЕ НА ПО-ДОБРА БИЗНЕС СРЕДА

Приоритетът е насочен напълно към сектора „Рибарство и аквакултури“ за задоволяване на потребностите от частни инвестиции, улесняване достъпа до ресурси за развитие на бизнеса и осигуряването на устойчива заетост и доходи за местното население. Сериозен акцент в стратегията е поставен върху развитието на икономика, свързана с морето. Той е с голяма тежест в стратегията и е определен като основа за социално-икономическото развитие на територията, тъй като бизнеса има потенциал да създава най-голям дял от brutния вътрешен продукт, доходите и заетостта на населението. Ролята на малките и средни предприятия, креативността и иновациите за икономическото развитие включва много повече от нарастването на произведената и реализираната продукция, реализирането на приходи или ръста на brutния продукт. Тя включва най-вече иницирането и реализирането на съществени изменения в структурата на икономиката, на социалната област и на обществото като цяло.

Предоставянето на възможности с акцент инвестициите в рибарството и аквакултурите, развитие на преработвателния сектор, подкрепата за съпътстващи и допълващи дейности извън рибарството на територията са от изключителна важност за подпомагането и стимулирането на предприемачеството и дребния бизнес в сектора, с цел оздравяване на икономиката и укрепване социалните устои на обществото.

Наличният потенциал по отношение на природни и културни дадености - защитени територии, богато природно и културно-историческо наследство, предполагат развитието на „зелен“ туризъм и производство на съпътстващи услуги и продукти, развитие на сектор рибарство, като се запазят културната цялост, основните екологични процеси, биологичното разнообразие и поддържащите екосистеми. Развитието на туризъм, туристически и ресторантьорски услуги също са идентифицирани като потенциална възможност за подобряване на бизнес средата и осигуряване на заетост. Този приоритет е в неизменна свързаност с втори приоритет, по отношение на инфраструктурата като ключов фактор в развитието на икономиката и околната среда, като хоризонтално условие и зависимост от ресурсите ѝ.

Приоритетът включва две специфични цели:

1.1: Насърчаване развитието и повишаване на конкурентоспособността на сектор рибарство и аквакултури;

1.2: Разнообразяване на икономиката в рибарската територия, подобряване условията на труд и насърчаване на предприемачеството в направления пряко и косвенно свързани с морето.

ПРИОРИТЕТ 2: РАЗВИТИЕ НА РИБАРСКАТА ОБЛАСТ, ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ СРЕДАТА НА ЖИВОТ И УТИЛИЗАЦИЯ НА ПРИРОДНИЯ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИ И ДЕМОГРАФСКИ ПОТЕНЦИАЛ

Устойчивото социално-икономическо развитие на рибарската територия е неразривно свързано със съществуващата инфраструктура и качеството на предлаганите услуги за населението. Недостига на инвестиции за обновяване на съществуващата инфраструктура и недоброто качество на предлаганите услуги, особено в сектор Рибарство е основният елемент за създаването на неравни възможности в социално-икономическото развитие. Тези фактори водят до влошаване на качеството на живот за рибарските общности и застрашава способността им да задържат населението и да привличат инвестиции, което ги поставя в социално-икономически спад.

Приоритетът е основан на стремежа за подобряване условията и качеството на живот, при спазване на принципите за устойчиво развитие, чрез подобряване на техническата инфраструктура свързана с риболова и морските дейности с грижа за опазване и използване на природните и културни богатства.

Приоритет 2 предвижда и подкрепя на местното развитие на рибарската територия чрез мобилизиране на наличните ресурси, в областта на човешките ресурси и културно, историческо и природно наследство. Предвижда дейности, които се основават на подхода за развитие на общността и които следват принципите на живото наследство. Тези дейности целят оживяване на рибарската територия и така постигане на осезаема положителна промяна в социално-икономическо отношение. Те се отнасят до задоволяване на важни културни потребности на хората, като същевременно насърчават диалога между различните групи в общността и се разработват на основава на местни партньорства, национални и междутериториални сътрудничества. Приоритетът включва една специфична цел:

2.1: Подобряване и развитие на техническата инфраструктура за дейности, свързани с морето (син растеж).

ПРИОРИТЕТ 3: ОКОЛНА СРЕДА И НАМАЛЯВАНЕ ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ КЛИМАТА

Приоритетът е насочен към повишаване на културата на общността, свързана с отговорностите за запазване на заобикалящата ни околна среда. Бързите темпове на глобализация поглъщат уникалната ни заобикаляща природа, замърсяването на световните океани е тенденция, която се развива със шеметни темпове, в това число и Черно море. Изчезването на определени видове, прогресивното намаляване на други такива се шок за екосистемите и свързаността помежду им. Приорите 3 цели,

подобряване и използване на екологичните дадености на районите за рибарство и аквакултури, включително операции за смекчаване на въздействието от изменението на климата. Приоритета е изцяло в съответствие с приоритетите и политиките за „син растеж“, които са в основата на ЕС за подпомагане запазването и съхранението на природата в силно развиващата се икономика.

Устойчивото развитие на територията е немислимо без оценяването и осъзнаването на екосистемните услуги и наличието на национални и европейски ценности.

Приоритетът включва една специфична цел:

3.1: Опазване на околната среда и намаляване въздействието на климата.

ПРИОРИТЕТ 4: ПРИДОБИВАНЕ НА УМЕНИЯ И ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА МИРГ

Този приоритет се основава на схващането, че МИРГ като публично-частно партньорство с представителност на различните сектори на обществото – публичен, стопански и нестопански, в т.ч. и представителност на сектор „Рибарство“ е движещата сила на промяната и основен инструмент за реализиране на стратегията за ВОМР.

Първата насока в реализиране на приоритета е свързана с дейностите на МИРГ:

- текущи разходи, свързани с управлението и изпълнението на стратегията, вкл. оперативни разходи, дейности за обучение, за връзки с обществеността, дейности свързани с мониторинга и оценката на стратегията;
- дейности по популяризиране на стратегията за ВОМР, с цел да се улесни обменът за предоставяне на информация между заинтересованите страни, да се съдейства на потенциалните бенефициери с оглед разработването на операции и подготовката на предложения.

Втората насока по приоритета е свързана с необходимостта от постигане на устойчив напредък чрез създаването на партньорства с цел осъществяване на съвместни дейности: обучения, изграждане на капацитет, споделяне на опит, обмен на ноу-хау и др., допринасящи за устойчивото развитие на местните общности и подпомагащи постигането на целите на стратегиите, стимулиране въвеждането на иновативни дейности на местно ниво, създаване на европейска идентичност в допълнение към местната, регионалната и националната идентичност подкрепа за промотиране на характерни за местните територии и общности продукти, марки, дейности, забележителности и др.

Приоритетът, включва една специфична цел:

4.1: Увеличаване ролята на МИРГ в процесите на местно самоуправление, популяризиране и коопериране.

Иновативният характер на Стратегията за водено от местната общност развитие включва нов подход за реализацията ѝ, нови методи и средства, които не са прилагани на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково“, а именно:

- ✓ Създаването на местна инициативна рибарска група и разработена стратегия за ВОМР на територията.

- ✓ За програмен период 2007-2013 на територията на община Аксаково е изпълнявана Местна стратегия за развитие на МИГ, финансирана от ПРСР. Стратегията за ВОМР е новост за територията, като ще даде възможност за изпълнение на проекти финансирани чрез ЕФМДР и ще позволява комплексен подход при разрешаване проблемите на територията посредством интегрирани и мултисекторни дейности.
- ✓ Стратегията предлага интегриране на дейности от различни мерки, насочени към валоризиране на културно-историческото наследство и природни дадености, изграждане на териториални идентичности и използване потенциала на територията за повишаване просперитета в обществен и личен аспект.
- ✓
- ✓ В стратегията е предвиден нов метод за решаване на местните проблеми: „Проектът, включва предложения на хора от местната общност, отговарящи на конкретни нужди и очаквания свързани с подобряване на услугата“. По този начин се цели потенциалните бенефициенти – община, читалища и ЮЛНЦ преди да пристъпят към реализация на определено инвестиционно намерение, да проучат нуждите и очакванията на местната общност, свързани с определена обществена услуга, да потърсят предложения за решаване на проблеми, свързани с предоставянето на тази услуга.
- ✓ В критериите за оценка на проектите към мярка е включен критерий за оценка, свързан с въведени иновации в стопанството/предприятието.

4. Описание на измерими и ясни цели за крайните продукти и резултатите.

5. Описание на процеса на участие на местните общности в разработването на стратегията.

6. План за действие, в който се посочват дейностите, които ще допринесат за постигането на поставените цели:

ГЛОБАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА		УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИРГ „ВАРНА, РАЙОН АСПАРУХОВО – БЕЛОСЛОВ – АКСАКОВО”, ОСНОВАНО НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНА ИКОНОМИКА, СЪХРАНЕНО ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ПРИВЛЕКАТЕЛНА ЖИЗНЕНА СРЕДА		
	Мярка	Фин. средства	Прием на проекти	Резултат
Приоритет 1: ИКОНОМИЧЕСКО ОЖИВЯВАНЕ НА РИБАРСКАТА ОБЩНОСТ И СЪЗДАВАНЕ НА ПО-ДОБРА БИЗНЕС СРЕДА				
1.1: Насърчаване развитието и повишаване на конкурентоспособността на сектор рибарство и аквакултури	1.1.1. Добавяне на стойност в рибарството	400 000 лв.	2018-2020	<ul style="list-style-type: none">Създадени нови работни места – 40;Подкрепени проекти – 30;Подпомогнати предприятия/стопанства - 10
	1.1.2. Предприемачество на младите в сектор „Рибарство и аквакултури“ и придобиване на умения	273 498 лв.		
1.2: Разнообразяване на икономиката в рибарската територия, подобряване условията на труд и насърчаване на предприемачеството в направления пряко и косвенно свързани с морето	1.1.3. Диверсификация и нови форми на доход	500 000 лв.		
Приоритет 2: РАЗВИТИЕ НА РИБАРСКАТА ОБЛАСТ, ЧРЕЗ ПОДОБРЯВАНЕ СРЕДАТА НА ЖИВОТ И УТИЛИЗАЦИЯ НА ПРИРОДНИЯ, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИ И ДЕМОГРАФСКИ ПОТЕНЦИАЛ				

2.1: Подобряване и развитие на техническата инфраструктура за дейности свързани с морето („син растеж“)	2.1.1. Подобряване на достъпа до рибарска инфраструктура и увеличаване на синия потенциал	1 400 000 лв.	2018-2020	<ul style="list-style-type: none"> • Подпомогнати проекти за инвестиции в инфраструктура свързана с рибарите и рибарските дейности – 4; • Стойност на инвестициите – 1 400 000 лв.
Приоритет 3: ОКОЛНА СРЕДА И НАМАЛЯВАНЕ ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ КЛИМАТА				
3.1: Опазване на околната среда и намаляване въздействието на климата	3.1.1. Екологична и устойчива рибарска област	360 247 лв.	2018-2020	<ul style="list-style-type: none"> • Проекти за експониране на местното културно и природно наследство – 3; • Проекти, свързани със запазване и съхранение на природни, културни др. ценности на територията – 3; • Лица, информирани по въпроси свързани с опазване на околната среда – 20; • Проекти свързани с обучения и дейности в направления свързани с морето – 3.
Приоритет 4: ПРИДОБИВАНЕ НА УМЕНИЯ И ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА МИРГ				
4.1: Увеличаване ролята на МИРГ в процесите на местно самоуправление, популяризиране и коопериране.	4.1.1. Административни дейности и сътрудничество	977 915 лв.	2018-2020	<p>Участници в дейностите по информиране и популяризиране – 1000</p> <p>Проекти за сътрудничество – 3;</p>

Планът за действие цели да детайлизира всички конкретни отговорности и функции на органите на МИРГ за целите на управление на СВОМР. За реализиране на стратегията, МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково, формира оперативен екип от експерти – изпълнителен директор, експерт по прилагане на стратегията, технически сътрудник. Екипът е отговорен за цялостното изпълнение на дейностите по одобрената стратегия и прилагането на правилата и процедурите за реализиране на стратегията, в т.ч. планът за действие.

Приемът на проекти по мерките от Стратегията се очаква да стартира през 2018 г., като прием и подбор на проекти ще се осъществява в периода 2018 – 2020 г. В периода 2018 – 2020 г. екипът на МИРГ разработва ежегодно индикативен график за приемите по съответните мерки от стратегията за ВОМР за следващата календарна година, който се одобрява от УС и се публикува на интернет страницата на МИРГ. Прием на проекти се обявява до 2020 г. най-малко веднъж годишно за период от минимум един месец, до изчерпване на наличния финансов ресурс по съответната мярка.

Поддаването на проектни предложения, както подборът и оценката на проектни предложения се извършва в срок до 30 работни дни от изтичане на крайния срок за прием на заявления. Срокът се удължава в случай, че на кандидата е поискано представяне на документи и обяснения във връзка с липса, непълнота и неточност.

Планът за действие за реализиране на стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” включва и следните дейности, допринасящи за постигането на целите:

- ✓ **Информирание и публичност.** Една от ключовите роли на МИРГ е да мобилизира местната общност и потенциалните бенефициенти, да осъществява дейности за популяризиране и информация. Това ще се постигне чрез комуникационна стратегия на МИРГ и провеждането на информационни кампании преди обявяването на поканите за прием. По време на прием, екипът на МИРГ ще провежда срещи по населени места, на които ще предоставя разяснения. На интернет страницата на МИРГ ще се публикува актуална информация за дейността на сдружението и подхода ВОМР.
- ✓ **Изграждане на капацитета на местните участници** за разработване и изпълнение на проекти, включително изграждане на способностите им за тяхното управление. Процеса ще се осъществи чрез провеждането на редица специализирани обучения, семинари, конференции и други мероприятия за разпространение на добри практики и обмяна на опит на всички нива на изпълнение (екип на МИРГ, УС и ОС на МИРГ, местни лидери и бенефициенти), съгласно комуникационна стратегия.
- ✓ **Определяне на недискриминационна и прозрачна процедура за подбор.** В срок от три месеца след подписване на договора за финансиране на стратегията, МИРГ съгласува критериите и методологията за подбор на проектни

предложения към стратегията за ВОМР, с Управляващия орган на ПМДР във връзка с тяхното съответствие към стратегията.

- ✓ **Мониторинг.** Мониторинг върху изпълнението на проектите в рамките на стратегията за ВОМР се извършва от МИРГ. Мониторинг и оценка на стратегията ще се изготвя от външна фирма, с оглед на безпристрастност на резултатите. Разработената система от индикатори за оценка на изпълнението на стратегията може да се прилага както за извършване на междинна, така и за последваща изпълнението на стратегията оценка. За целите на отделните видове оценки може да се използва целият набор от индикатори или различна комбинация от тях.
- ✓ **Осигуряване на участието на заинтересованите страни в целия процес на реализиране на стратегията – планиране и управление.** Структурата на МИРГ и нейните органи на управление са представители на различни сектори от местното население. Интегрираният характер на стратегията и мерките включени в нея, гарантират участието на всички заинтересованите страни в процесите на управление и реализация. Множеството дейности за информираност и публичност са предпоставка за въвличане и активно включване в процесите на местната общност.

6.1. Описание на целите и обхвата на мерките, включително допустими кандидати и дейности, минимален (в случай че е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ. Избраните в стратегията за ВОМР мерки трябва да съответстват на идентифицираните в проучванията и анализите на територията нужди.

Съответствие на предложените цели на стратегията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”, с приоритетите на ПМДР за ВОМР

а/ добавяне на стойност, създаване на работни места, привличане на младите хора и насърчаване на иновациите на всички етапи от веригата за доставка на продукти от риболов и аквакултури;	
б/ подпомагане на диверсификацията в рамките на риболова с търговска цел или извън него, ученето през целия живот и създаването на работни места в райони за рибарство и аквакултури;	
1.1: Насърчаване развитието и повишаване на конкурентоспособността на сектор рибарство и аквакултури	<p>Подобряване на условията на труд на заетите в сектор „Рибарство“, създаване на безопасни условия;</p> <p>Насърчаване развитието на преработващи мощности на територията на МИРГ;</p> <p>Подобряване достъпа до средства за инвестиции за сектор „Рибарство“, развитие на пазарите и пазарната инфраструктура</p>

Мярка 1.1.1 и 1.1.2	и насърчаване на кооперирането; Повишаването на конкурентоспособността и устойчивостта на сектора и развитието на нови за територията иновационни технологии на ниво предприятие.
1.2: Разнообразяване на икономиката в рибарската територия, подобряване условията на труд и насърчаване на предприемачеството в направления пряко и косвенно свързани с морето Мярка 1.1.3	Насърчаване на предприемачеството и подкрепа за инвестициите за стартиране на нови предприятия и развитие на вече съществуващите предприятия, вкл. чрез търсенето нови знания, дейности и технологии, които са важни за реализацията на предприемаческите идеи, вкл. за младежи. Развитието на туризма е една от възможностите за бизнес, чрез включване на различни форми на туризъм (екотуризм, селски, бизнес и други алтернативни форми) и провеждането на засилена маркетингова кампания за популяризиране на района като туристическа дестинация, предлагаща туристически продукти.
г/ насърчаване на социалното благополучие и културното наследство в районите за рибарство и аквакултури, включително рибарството, аквакултурите и морското културно наследство;	
2.1: Подобряване и развитие на техническата инфраструктура за дейности свързани с морето(син растеж) Мярка 2.1.1	Мерки за подобряването на средата и условията за живот на местното население. Подобряване на инфраструктурата за рибарските дейности и достъпите до места с концентрация на рибарска общност, както и местата за свободно време и спортове свързани с морето, за личностно развитие и социални дейности, както и предоставянето на качествени услуги, способни да отговорят на нуждите и интересите на различните възрастови и социални групи на общността.
в/ подобряване и използване на екологичните дадености на районите за рибарство и аквакултури, включително операции за смекчаване на въздействието от изменението на климата;	
3.1: Опазване на околната среда и намаляване въздействието на климата	Изготвяне на конкретни проучвания и анализи за възможностите за подобряване на енергийната ефективност на предприятията, развитие на екосистемни услуги и ползите от тях, в контекста на наличните на територията защитени зони по Натура 2000. Необходимост от повишаване на информираността на жителите и бизнеса за ползите за местната общност от опазване на околната среда, предотвратяване и

Мярка 3.1.1	приспособяване към климатичните промени, възможностите за устойчиво използване на екосистемните услуги.
д/ засилване на ролята на рибарските общности в местното развитие и управлението на местните ресурси в областта на рибарството и морските дейности.	
4.1: Увеличаване ролята на МИРГ в процесите на местно самоуправление, популяризиране и коопериране.	<p>Дейности по информиране, активизиране и подпомагане на потенциални местни кандидати, заинтересовани лица и лидери ще оживи и мотивира хората с конкретни идеи и желание за работа и живот на територията.</p> <p>Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество с местни инициативни рибарски групи от страната и ЕС.</p>
Мярка 4.1.1	

ОБЩИ УСЛОВИЯ

1. МИРГ разработва подробни указания/насоки за кандидатстване и условия за изпълнение на мерките от Стратегията за ВОМР в съответствие с Европейското и национално законодателство.
2. Подборът на проекти и подаване на документи за кандидатстване по стратегията за ВОМР на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково ще се извършва в ИСУН, съгласно условията и реда на Наредба за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН, приета с Постановление 243 на Министерски съвет от 2016 г. (обн., ДВ, бр.76 от 2016 г.)
3. Допустими получатели на финансова помощ по мерките от Стратегията: За финансиране на проекти по мерките от СВОМР могат да кандидатстват само бенефициенти, имащи постоянен адрес (за физическите лица) и седалище – за ЕТ и ЮЛ на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”. **Максималният размер на допустимите разходи за проект към стратегията за ВОМР на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково е в размер до левовата равностойност на 200 000 евро.**
4. Когато не е предвидено друго в действащата нормативна уредба за прилагане на подхода ВОМР:
 - ✓ Прием на проекти по Стратегията за ВОМР ще се извършва до края на 2020 г., като следва да бъде предвиден срок по оценка на постъпилите проектни предложения.
 - ✓ Проекти по мерките на Стратегията за ВОМР ще се договарят до 31 декември 2020 г.

- ✓ Крайният срок за изпълнение и отчитане на проекти по Стратегията е 31 декември 2023 г.
 - ✓ Стратегията за ВОМР се разработва за период до 31 декември 2020 г.
 - ✓ Изпълнението на стратегията за ВОМР приключва с извършването на последното плащане от УО към бенефициент по проект към стратегията за ВОМР.
5. Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на Европейския съюз.
 6. *Всички бенефициенти могат да кандидатстват с нови заявления преди да са подали заявка за окончателно плащане за предходни свои проекти, при условие, че са по различни мерки от Стратегията.*
 7. Местната инициативна рибарска група е допустим получател на финансова помощ при условията на член 34 от Регламент 1303/2013 г.
 8. Не са допустими за финансиране дейности и разходи по мерките в Стратегията описани в Постановление № 189 от 28 юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 - 2020 г.
 9. Промени в мерките са допустими при промяна в законодателството/ПМДР на съотносимите мерки от ПМДР 2014-2020 или в приложимите регламенти. Промените, предизвикани от промени на съотносимите указания по съответните мерки, се отразяват в Стратегията за ВОМР без допълнително решение от страна на Върховния орган на МИРГ. Промяна в стратегията може да се извършва при необходимост и спазване на правилата, разписани в договора за финансиране и приложимото законодателство. Измененията на стратегията ще се извършват след провеждането на публични обсъждания и консултации със заинтересованите страни.
 10. Условията за прилагане на мерките по Стратегията за ВОМР не може да противоречат на приложимото национално и европейско законодателство.
 11. Категории разходи:

Допустими за финансиране разходи:

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, в Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за Европейския фонд за морско дело и рибарство и за

отмяна на регламенти (ЕО) № 2328/2003, (ЕО) № 861/2006, (ЕО) № 1198/2006 и (ЕО) № 791/2007 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета, наричан за краткост „Регламент (ЕС) № 508/2014”, Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), Указание № 1/15.02.2016 г. на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, издадено на основание чл. 7, ал. 3, т. 4 от ЗУСЕССИФ, както и във всички други закони и подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство.

Условия за допустимост на разходите:

- ✓ да са за дейности, определени и извършени под отговорността на Управляващия орган на ПМДР;
- ✓ да са извършени от допустими бенефициенти;
- ✓ изборът на изпълнител за реализираните дейности (услуги и/или доставки, и/или строителство) да е извършен в съответствие с приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
- ✓ за тях да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени разпоредбите за наличност на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
- ✓ да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- ✓ да са извършени за продукти и услуги, които са реално доставени и извършени съобразно предварително заложените в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- ✓ да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.);
- ✓ да не са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на ЕС в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент № 1303/2013, както и с други публични средства.
- ✓ определени в Постановление № 189 на Министерски съвет от 2016 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 (одн., ДВ, бр. 61 от 2016 г.) .
- ✓ Други допустими разходи, свързани с изпълнението на операции по Регламент (ЕС) 508/2014 г. и приоритетите на СВОМР.
- ✓ Разходите са допустими за финансиране, ако те са направени от бенефициенти са платени до 31 декември 2023 г. Разходите са допустими за финансиране единствено когато ДФЗ действително е изплатил съответната сума на финансова помощ до 31 декември 2023 г.

Недопустими разходи:

- ✓ определени в Постановление № 189 на Министерски съвет от 2016 г.
- ✓ Определени като недопустими в указанията за общите изисквания към стратегиите;
- ✓ за инвестиция и дейност, получила финансиране от друг ЕСИФ;
- ✓ за придобиването на товарни автомобили за сухопътен транспорт съгласно чл.3, т. 2 и 3 от Регламент 1407/2013 относно прилагането на ленове 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС към помощта de minimis (ОВ, L 352/1 от 24 декември 2013 г.)

По стратегията за ВОМР не са допустими за финансиране от ЕФМДР и разходи:

- ✓ закупуване на техника или оборудване втора употреба;
- ✓ разходи за застраховки на дълготрайни материални активи (ДМА);
- ✓ разходи за осигурителни вноски и застраховки на персонала, които не са задължителни с нормативен акт;
- ✓ дарения;
- ✓ банкови такси за сметки, обслужващи финансови средства от друг източник;
- ✓ закупуване на земя и недвижими имоти;
- ✓ разходи за закупуване на повече от едно МПС;
- ✓ закупуване на инфраструктура за обучение, която възлиза на повече от 10 на сто от общите допустими разходи по даден проект;
- ✓ данък добавена стойност (ДДС), подлежащ на възстановяване съгласно разпоредбите на ЗДДС
- ✓ мита, други данъци и такси;
- ✓ лихви по кредити и неустойки и лихви по лизинг;
- ✓ разходи за закупуване на активи на лизинг, дължим извън периода на действие на местната стратегия за развитие и с остатъчна стойност, когато МИРГ не придобива собственост върху актива;
- ✓ разходи за амортизации;
- ✓ разходи за дейности, които се финансират по други програми и/или проекти;
- ✓ разходи за командировки в страната на персонала на МИРГ, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната;
- ✓ разходи за командировки в чужбина на персонала на МИРГ, надвишаващи определените в Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина;
- ✓ плащания в натура
- ✓ разходи определени в чл.40 на ПМС № 189 от 2016 г. от 28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от ЕСИФ, за програмен период 2014-2020 г.
- ✓ разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

12. ДЕЙНОСТИ ЗА ИНФОРМИРАНост И ПУБЛИЧНОСТ:

При изпълнение на стратегията за ВОМР, МИРГ и получателите на финансова помощ са длъжни да осигурят публичност на дейността си и на източниците на финансиране съгласно изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014 - 2020 г., съгласно приложение № 2 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2014 - 2020 г.

МЕРКИ

Код и наименование на мярката

1.1.1. Добавяне на стойност в рибарството

Цели на мярката

Прилагането на мярката цели да допринесе за създаване на добавена стойност за продуктите от риболов и аквакултура, чрез инвестиции в подобряването на процесите свързани с разтоварване, обработка, съхранение и преработка и други на риба и аквакултури. Развитие на преработващи предприятия чрез изграждането на нови и модернизация на съществуващи предприятия от територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”.

Мярката е в изпълнение на специфичната цел 1.1. Насърчаване развитието и повишаване на конкурентоспособността на сектор „Рибарство и аквакултури” и 1.2. Разнообразяване на икономиката в рибарската територия, подобряване условията на труд и насърчаване на предприемачеството в направления, пряко и косвено свързани с морето.

Подпомагането по настоящата мярка допринася и за постигането на специфичните цели по приоритета на Съюза, предвиден в член 6, параграф 2 на Регламент 508/2014, както и на две от специфичните цели на ВОМР:

а/ добавяне на стойност, създаване на работни места, привличане на младите хора и насърчаване на иновациите на всички етапи от веригата за доставка на продукти от риболов и аквакултури;

б/ подпомагане на диверсификацията в рамките на риболова с търговска цел или извън него, ученето през целия живот и създаването на работни места в райони за рибарство и аквакултури.

Обхват на мярката

Мярката е насочена към подобряване на конкурентоспособността на заетите в сектор „Рибарство и аквакултури”. Подкрепата е насочена към малкия бизнес на територията на рибарската област. Чрез изпълнението ѝ ще се подобри бизнес климата в рибарската област, чрез дейности по-специално насочени към добавянето на стойност към разтоварените улови, както и към продуктите от аквакултура, произведени или внесени на територията на МИРГ.

Насърчава се местното предприемачество, свързано с рибарството и аквакултурата, съкращаване на веригата на доставка към крайния потребител и етикетиране на продукти от риболов и аквакултура, както и въвеждането на нови технологии и процеси подобряващи условията при които продуктите се разтоварват, съхраняват, преработват и реализират на пазара.

Допустими бенефициенти

За безвъзмездна финансова помощ могат да кандидатстват еднолични търговци (ЕТ) или юридически лица, регистрирани по Търговския закон и Закон за кооперациите.

Допустими дейности

Безвъзмездна финансова помощ се предоставя за дейности, които:

1. допринасят за реализирането на икономии на енергия или намаляване на въздействието върху околната среда, включително третирането на отпадъци;
2. подобряват безопасността, здравето и условията на труд;
3. са свързани с производството и преработването на риба и рибни продукти,;
5. водят до нови или подобрени продукти, нови или подобрени процеси или нови или подобрени управленски и организационни системи.
6. подпомагат съхранението на улова, неговата обработка, етикиране.

Не е допустимо финансирането на инвестиции, които подпомагат преработването на улов на риба от видове с търговско значение, което не може да бъде предназначено за консумация от човека.

Допустими разходи:

Допустими за финансиране са разходи, извършени от кандидата преди подаването на формуляра за кандидатстване по програмата, но не по-рано от 01.01.2014 г. за:

1. закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и/или изпълнение на проекта;
2. подготовка и изпълнение на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект; технологичният проект следва да е изготвен от специалист с образование, съответстващо на спецификата на технологията; разходи за независим строителен надзор, авторски надзор и инвеститорски контрол.

Допустими за финансиране са следните разходи:

1. разходи за строително-монтажни работи;
2. закупуване на нови машини и оборудване (включително компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, в това число и разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на оборудването (машините), съоръженията;
3. специализирана складова техника и специализирани транспортни средства, отговарящи на капацитета и нуждите на предприятието;
4. за закупуване на софтуер, включително разходите за доставка, инсталация, тестване и въвеждане в експлоатация;
6. инвестиции във възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими и пряко свързани с производствената дейност на кандидата, включително придобити чрез финансов лизинг;
7. въвеждане на системи за контрол на качеството, безопасни условия на труд и опазване на околната среда и водите и достигане на съответствие с международно признати стандарти;
9. обучение на персонала, пряко свързано с предвидената инвестиция;
10. Оборудване, свързано с опазването на околната среда;

11. Закупуване на ледогенератори, хладилни камери и други видове техника за охлаждане;
12. Закупуване на специализирани транспортни средства за превоз на риба и/или други водни организми.
13. Видеонаблюдение или други системи за сигурност
14. Съоръжения за ремонт на сервизни плавателни съдове обслужващи производството.

Критерии за оценка и тяхната тежест	точки
Проектът предвижда инвестиции за създаване на ново предприятие	30
Проектът предвижда инвестиции за енергийна ефективност в предприятието и/или опазване на околната среда	15
Проектът създава нови работни места <ul style="list-style-type: none"> • До 2 нови работни места – 5 точки • От 2 до 5 нови работни места – 15 точки • Над 5 нови работни места – 20 точки 	20
Проектът предвижда обучение на заетите лица, свързано с инвестицията	10
Проектът е на оператор от дребномащабен крайбрежен риболов	10
Проектът предвижда преработка/съхранение на собствена продукция или продукция произвеждана/добивана на територията на МИРГ	15
<i>Общо:</i>	<i>100</i>

Проекти, получили по-малко от 30 точки, няма да се разглеждат.

Финансови параметри на проектите

Минимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 10 000 лева

Максимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 60 000 лева

Общ бюджет по мярката – 400 000 лева

Размер на финансовата помощ /интензитет на помощта/

Финансова помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Финансовата помощ е в размер на: **до 50 % от общите допустими разходи по проект, но не повече от 60 000 лева.**

Код и наименование на мярката

1.1.2. Предприемачество на младите в сектор „Рибарство и аквакултури“ и придобиване на умения.

Цели на мярката

Прилагането на мярката цели да допринесе за насърчаване на предприемачеството в рибарската област. Инвестициите са насочени за подобряване на конкурентоспособността на младите и новите оператори в сектор „Рибарство и аквакултури“.

Мярката цели да насърчи ученето през целия живот на стартиращи предприемачи, които създават ново стопанство или оборудват риболовен кораб.

Насърчава се подобряването на условията на труд и безопасността на работното място или в морето включително на борда на риболовните кораби чрез инвестиции в индивидуално оборудване за безопасност. С инвестициите по мярката се очаква да се

подобри предприемачеството в сектора, подобри качеството на работните места, което и да рефлектира положително върху привлекателността на сектора, повиши като насърчи включването на млади хора.

Мярката е в изпълнение на специфичните цели 1.1. Насърчаване развитието и повишаване на конкурентоспособността на сектор „Рибарство и аквакултури” и

1.2. Разнообразяване на икономиката в рибарската територия, подобряване условията на труд и насърчаване на предприемачеството в направления, пряко и косвено свързани с морето.

Подпомагането по настоящата мярка допринася за постигането специфичните цели по приоритета на Съюза, предвиден в член 6, параграф 2 на Регламент 508/2014, както и на две от специфичните цели на BOMP:

а/ добавяне на стойност, създаване на работни места, привличане на младите хора и насърчаване на иновациите на всички етапи от веригата за доставка на продукти от риболов и аквакултури;

б/ подпомагане на диверсификацията в рамките на риболова с търговска цел или извън него, ученето през целия живот и създаването на работни места в райони за рибарство и аквакултури;

Обхват на мярката

Мярката цели да обхване младите хора до 40 години, които стартират предприемачество в сектор „Рибарство и аквакултури“. Това може да се постигне чрез също и чрез инвестиции в и подобряване на работната среда, организацията на труд на борда на риболовните кораби, което от своя страна се очаква да подобри качеството на работните места и да рефлектира положително върху производителността на труда както и за привличане на младите хора. Инвестициите в безопасни и здравословни условия на труд са сред начините за постигане на напредък в тази посока.

Мярката цели стимулиране на повишаване квалификацията на заетите в сектора, чрез придобиване на различни образователни курсове, свързани с морето и сектора.

Осигуряването на възможности за инвестиции в тази посока ще допринесе за запазване на тяхната заетост и повишаване нивата на устойчива заетост..

Допустими бенефициенти

Подпомагането по настоящата мярка се предоставя на еднолични търговци (ЕТ) или юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.

Допустими дейности

По мярката са допустими дейности, които:

1. Създават на предприятия в сектор „Рибарство и аквакултури“ на млади предприемачи до 40 години, включително и инвестиции на борда на риболовните кораби;
2. Водят до нови или подобрени процеси или нови или подобрени управленски и организационни системи;
3. Водят до създаването на добри и безопасни условия на труд;
4. Подобряват качеството на работните места и рефлектират положително върху производителността на труда.
5. Насочени са в дейности за придобиване на знания, обмен на опит и добри практики в предприемачеството в сектор „Рибарство и аквакултури“.

Забележка:

- ✓ Когато дейностите са свързани с инвестиция на борда на кораб, подпомагането се предоставя еднократно по време на програмния период за един и същи вид инвестиция и за един и същи риболовен кораб.
- ✓ Когато дейностите по проекта са за инвестиции в индивидуално оборудване, подпомагането се предоставя еднократно по време на програмния период за оборудване от един и същи вид и за един и същи бенефициент.

Допустими разходи

Допустими за финансиране са разходи, извършени от кандидата преди подаването на формуляра за кандидатстване по програмата, но не по-рано от 01.01.2014 г. за:

1. закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и/или изпълнение на проекта;
2. подготовка и изпълнение на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект; технологичният проект следва да е изготвен от специалист с образование, съответстващо на спецификата на технологията; разходи за независим строителен надзор, авторски надзор и инвеститорски контрол.

Допустими за финансиране са следните разходи:

1. разходи за строително-монтажни работи;
2. закупуване на нови машини и оборудване (включително компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, в това число и разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на оборудването (машините), съоръженията;
3. за закупуване на софтуер, включително разходите за доставка, инсталация, тестване и въвеждане в експлоатация;
4. Инвестиции във възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими и пряко свързани с производствената дейност на кандидата
5. Оборудване, свързано с опазването на околната среда;
7. Видеонаблюдение или други системи за сигурност;
8. Участие в обучения и придобиване на квалификация свързани с предприемачество в сектор „Рибарство и аквакултури“
9. Участие в семинари, конференции и обмен на добри практики свързани с предприемачеството.

Финансови параметри на проектите

Минимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 5 000 лева

Максимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 20 000 лева

Общ бюджет по мярката – 273 498 лева

Размер на финансовата помощ /интензитет на помощта/

Финансова помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Финансовата помощ е в размер на: **до 50 % от общите допустими разходи по проект, но не повече от 20 000 лева.**

Критерии за оценка и тяхната тежест	точки
Кандидатът е на възраст до 40 г.	30
Проектът предвижда инвестиции за енергийна ефективност в предприятието и/или опазване на околната среда	20
Проектът създава нови работни места <ul style="list-style-type: none"> • До 2 нови работни места – 5 точки • От 2 до 5 нови работни места – 15 точки • Над 5 нови работни места – 20 точки 	20
Проект е иновативен за територията на МИРГ	20
Проектът е на оператор от дребномащабен крайбрежен риболов/собственик на плавателен съд до 12 метра	10
<i>Общо:</i>	<i>100</i>

Проекти, получили по-малко от 30 точки, няма да се разглеждат.

Код и наименование на мярката

1.1.3. Диверсификация и нови форми на доход

Цели на мярката

Подпомагане по мярката е насочено към разнообразяване на дейностите извън сектор „Рибарство и аквакултури“ чрез диверсификацията в рамките на риболова с търговска цел или извън него. .

Прилагането на мярката цели да допринесе за развитието на заетостта в рибарската област и подпомагане на инвестициите в подкрепящи дейности свързани с рибарството и аквакултурата, както и пренасочването към други икономически дейности.

Подпомагането по настоящата мярка допринася за изпълнението на специфичната за стратегията специфична цел „1.1. Насърчаване развитието и повишаване на конкурентоспособността на сектор рибарство и аквакултури“.

Подпомагането по настоящата мярка допринася за постигането специфичните цели по приоритета на Съюза, предвиден в член 6, параграф 2 на Регламент 508/2014, както и на две от специфичните цели на BOMP:

б/ подпомагане на диверсификацията в рамките на риболова с търговска цел или извън него, ученето през целия живот и създаването на работни места в райони за рибарство и аквакултури;:

Обхват на мярката

Мярката ще подкрепя инвестиции, допринасящи за диверсифицирането на доходите на заетите в сектора, чрез развиването на допълващи дейности, включително инвестиции на борда на корабите, риболовен или друг вид туризъм, ресторанти, екологични услуги, свързани с рибарството и образователни дейности в областта на рибарството.

Мярката ще допринася за развитие на предприемачеството и е от съществено значение за развитието на конкурентоспособността на стопанския сектор на територията на МИРГ. Насърчаването на инвестиционните дейности ще подпомогне създаването на заетост и ще ускори диверсификацията на рибарските дейности.

По мярката се финансират дейности свързани с развиването на местни занаяти. Подпомагат се малки рибни ресторанти и обекти за директен маркетинг на продукти от риболов и аквакултура. Насърчава се развитието на риболовния туризъм, чрез преоборудване и придобиване на риболовни съдове и инвестиции в обекти за прием на туристи на територията на рибарската област. Инвестициите могат да са насочени и към популяризиране и оползотворяване на морския потенциал и даденост на територията.

Допустими бенефициенти

За подпомагане могат да кандидатстват заети и предприемачи от сектор „Рибарство и аквакултури“, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите.

Допустими дейности

Предоставя се подпомагане за инвестиции в дейности извън сектор „Рибарство“, които са насочени към:

- 1. Насърчаване на растежа и разнообразяване към дейности в предприятия в и извън сектор „Рибарство и аквакултури“;
- 2. Инвестиции на борда на риболовните кораби свързани с диверсификация на дейностите;
- 3. Насърчаване развитието на туризма, риболовния туризъм и ресторантьорството и свързаните с тях дейности
- 4. Пренасочване към екологически услуги
- 5. Свързани с рибарството и аквакултурата образователни дейности

Недопустими дейности

Не се предоставя финансова помощ за хазарт, финансови услуги, голф, сектори и дейности, определени за недопустими в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Допустими разходи

Допустими за финансиране са разходи, извършени от кандидата преди подаването на формуляра за кандидатстване по програмата, но не по-рано от 01.01.2014 г. за:

1. закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и/или изпълнение на проекта;
2. подготовка и изпълнение на проекта, инженерни проучвания, оценки, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект; технологичният проект следва да е изготвен от специалист с образование, съответстващо на спецификата на технологията; разходи за независим строителен надзор, авторски надзор и инвеститорски контрол.

Допустими за финансиране са следните разходи:

1. разходи за строително-монтажни работи;
2. закупуване на нови машини и оборудване (включително компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, в това число и разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на оборудването (машините), съоръженията;
3. за закупуване на софтуер, включително разходите за доставка, инсталация, тестване

и въвеждане в експлоатация;

4. Инвестиции във възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими и пряко свързани с производствената дейност на кандидата

5. Оборудване, свързано с опазването на околната среда;

6. Видеонаблюдение или други системи за сигурност;

7. Ремонтни дейности на борда на риболовните кораби;

8. Разходи за образователна инфраструктура;

9. Придобиване на подходящи професионални умения вързани с диверсифицираната дейност.

Финансови параметри на проектите

Минимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 10 000 лева

Максимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 50 000 лева

Общ бюджет по мярката – 500 000 лева

Размер на финансовата помощ /интензитет на помощта/

Финансова помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Финансовата помощ е в размер на: **до 50 % от общите допустими разходи по проект, но не повече от 50 000 лева.**

Критерии за оценка и тяхната тежест	точки
Проектът предлага нови за населеното място производство, услуга или продукт.	30
Проектът предвижда инвестиции за развитие на туризъм и съпътстващи туристически услуги	15
Проектът създава нови работни места <ul style="list-style-type: none">• До 2 нови работни места – 5 точки• От 2 до 5 нови работни места – 15 точки• Над 5 нови работни места – 20 точки	20
Проектът предвижда придобиване на подходящи професионални знания свързани с диверсифицираната дейност	10
Проектът е на оператор от дребномащабен крайбрежен риболов/собственик на плавателен съд до 12 метра	10
Проектът е подаден от лице под 40 години и/или жена	15
<i>Общо:</i>	<i>100</i>

Проекти, получили по-малко от 30 точки, няма да се разглеждат.

Код и наименование на мярката

2.1.1. Подобряване на достъпа до рибарска инфраструктура и увеличаване на синия потенциал

Цели на мярката

Прилагането на мярката има за цел да насърчи социалното благополучие, намаляването на бедността и икономическото развитие в територията на МИРГ.

Развитие на рибарската област, чрез подобряване средата на живот и утилизация на природния, културно-исторически и демографски потенциал.

Подобряване и развитие на техническата инфраструктура за дейности свързани с интегрираното използване на морските ресурси - син растеж. Цели се повишаване на енергийната ефективност опазването на околната среда и качеството на разтоварваните на сушата продукти както и подобряване на безопасността и условията на труд.

Подпомагането по настоящата мярка допринася за изпълнението на специфичната за стратегията специфична цел 2.1. "Развитие на рибарската област, чрез подобряване средата на живот и утилизация на природния, културно-исторически и демографски потенциал"

Подпомагането по настоящата мярка допринася за постигането специфичните цели по приоритета на Съюза, предвиден в член 6, параграф 2 на Регламент 508/2014, както и на специфичната цел на BOMP::

г/ насърчаване на социалното благополучие и културното наследство в районите за рибарство и аквакултури, включително рибарството, аквакултурите и морското културно наследство.

Обхват на мярката

Мярката предоставя инвестиционна подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на публична инфраструктура, свързана с рибарската общност.

Насърчава се подобряването на достъпа до съществуващи рибарски съоръжения и подобряване, благоустройство на районите, в които рибарите разтоварват своите улови. Финансира се и изграждане и модернизирание на съоръжения свързани с риболова. Ще се подкрепят инвестиции в довеждаща инфраструктура към рибарските пристанища, кейовете за разтоварване и лодкостоянките на територията на Рибарската област. Допустимо е озеленяването и подобряването на ладшафта около рибарските съоръжения с цел подобряване на имиджа на сектора и привличането на туристи, както и подобряване на достъпа за хора с увреждания.

Допустими бенефициенти

- ✓ Общини Варна, район Аспарухово, Белослов и Аксаково;
- ✓ Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза за дейности, свързани със социалната и спортната дейност и културния живот;
- ✓ Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища за дейности свързани с културния живот.

Допустими дейности

1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на рибарски обекти и съоръженията и принадлежностите към тях;
2. Изграждане и/или обновяване на площи, за широко обществено ползване свързани с рибарска инфраструктура;
3. Инвестиции в довеждаща инфраструктура свързана с рибарски обекти. ;
4. Мероприятия, свързани с популяризирането на рибарството и „Синия растеж“.

Важно условие е допустимите дейности да са насочени конкретно към инвестиции свързани с морето, морските дейности и спортове, подобряване дейността на рибарите - за подобряване достъпа, съхранение на инвентар, за осигуряване на пазарни площи и др.

Проектите ще бъдат подпомагани при условие, че дейностите, включени в проектите, съответстват на приоритетите на общинските политики за развитие на съответната община, удостоверено с декларация на кмета на общината.

По мярката няма да бъдат финансирани дейности и разходи по проекти, които вече са финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, както и с други публични средства.

Допустими разходи

Допустими за финансиране са разходи, извършени от кандидата преди подаването на формуляра за кандидатстване по програмата, но не по-рано от 01.01.2014 г. за:

1. закупуване на ноу-хау, патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
2. разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и изпълнението на проекта, инженерни проучвания, оценки и анализи, изготвяне на технически/работен проект и разходи за независим строителен и авторски надзор и инвеститорски контрол.

Допустими са следните дейности:

1. Строително-монтажни работи;
2. Закупуване и инсталиране на нови машини и оборудване (вкл. компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, включително разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставка, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на оборудването/машините/съоръженията.
3. закупуване на специализирана техника и оборудване, пряко свързани със съхранението, разтоварването и обработката на рибните продукти.
4. въвеждане на системи за контрол на качеството, безопасни условия на труд и опазване на околната среда и водите и достигане на съответствие с международно признати стандарти;
5. разходи, свързани с приемане и обработване на отпадъци:
 - а) съоръжения и/или оборудване за съхранение на отпадъците, включително придобити чрез финансов лизинг;
 - б) пречиствателни съоръжения за отпадни води и оборудване, свързано с опазването на околната среда, включително придобити чрез финансов лизинг.
6. Изграждане на съоръжения за швартоване.
7. Инфраструктура за достъп до рибарски съоръжения и довеждаща инфраструктура;
8. Дейности по популяризация и информация за рибарските дейности и Синия растеж на територията на рибарската област.

Финансови параметри на проектите

Минимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 10 000 лева

Максимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 391 166 лева

Общ бюджет по мярката – 1 400 000 лева

Размер на финансовата помощ /интензитет на помощта/

Финансова помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общите допустими разходи за проекти, които след извършване на инвестицията не генерират нетни приходи за Общини и ЮЛ по ЗЮЛНЦ и Закона за читалищата.

Размерът на финансовата помощ за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя съгласно анализ разходи-ползи за съответната инвестиция, съгласно националните и европейски правила за установяване на държавна помощ.

Критерии за оценка и тяхната тежест	точки
Проектът е в подкрепа на дребномащабния крайбрежен риболов.	10
Реализират се инвестиции за подобряване достъпа до обекти свързани с дейността на рибарите	30
Реализират се инвестиции свързани с облагородяване на зоните около рибарската инфраструктура.	20
Реализират се инвестиции за подобряване достъпа до обекти свързани с културния живот	20
Проектът е свързан с популяризиране на “Синия растеж”	20
<i>Общо:</i>	<i>100</i>

Проекти, получили по-малко от 30 точки, няма да се разглеждат.

Код и наименование на мярката

3.1.1. Екологична и устойчива рибарска област

Цели на мярката

Прилагането на мярката на територията на МИРГ, ще допринесе за:

- ✓ Повишаване на осведомеността за ползите и отговорностите към наличното природно и морското културно наследство;
- ✓ Насърчаване използването на териториалната идентичност за популяризиране на потенциала за развитие на територията чрез устойчиво използване на местните ресурси;
- ✓ Насърчаване разпространяването на знания в две направления: за околната среда и за професии, свързани с морето;
- ✓ Повишаване качеството на живот на местното население чрез добавяне на стойност към околната среда, чрез популяризиране и развитие на екосистемни услуги.
- ✓ Подобряване и използване на даденостите на районите за рибарство и аквакултури.

Обхват на мярката

Мярката предоставя инвестиционна подкрепа за инвестиции в подкрепяне на дейности, насочени към запазване, поддържане и подобряване на природното и морското наследство, на действия за повишаване на осведомеността за ползите от околната среда, които могат да се добавят към потенциала за растеж на територията.

Подкрепя и екологични инициативи в подкрепа на „синия растеж”.

Подпомагането по мярката ще бъде насочено и към дейности по проекти за разпространяване на знания и умения и професии свързани с морето.

Допустими бенефициенти

Общини Варна, район Аспарухово, Белослов и Аксаково за всички дейности;

Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полаза.

Физически и юридически лица, регистрирани по Търговския закон и Закона за кооперациите

Допустими дейности

Финансова подкрепа ще се предоставя на проекти, които заздравяват връзките и обединяват местните жители от различни поколения и етноси за опазване и подобряване на природното и културно наследство, вкл. морското наследство.

Допустими дейности:

1. териториални проучвания, разработване и популяризиране на *екосистемни услуги*, вкл. тяхното предлагане и популяризиране;
2. териториални проучвания, разработване и внедряване на *иновации*, вкл. малки пилотни проекти;
3. дейности за *информация и повишаване на осведомеността*, например действия за публичност, тематични пътеки и други;
4. изграждане/ реконструкция/ рехабилитация на малка по мащаб *инфраструктура*;
5. дейности по инвентаризация на културни/ природни обекти на морското наследство и тяхното популяризиране, вкл. чрез дигитализация и онлайн платформи;
6. дейности за разпространение на знания за околната среда, например: семинари, курсове, обучения, конференции и др.;
7. дейности щадящи околната среда и екологични инициативи в подкрепа на „син растеж“;
8. други дейности, допринасящи за целите на мярката.

По мярката няма да бъдат финансирани дейности и разходи по проекти, които вече са финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, както и с други публични средства.

Допустими разходи

Допустими разходи за постигане целите на мярката:

- ✓ изграждането или подобренията на недвижимо имущество;
- ✓ закупуването или лизинг на нови машини и оборудване, до пазарната цена на актива;
- ✓ внедряване на нови продукти или услуги;
- ✓ общи разходи, свързани например с хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост. Общите разходи не могат да надхвърлят 10 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект;
- ✓ следните нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки;

- ✓ текущи разходи - оперативни разходи, разходи за персонал, разходи за обучение, разходи за връзки с обществеността, финансови разходи, др

Финансови параметри на проектите

Минимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 10 000 лева

Максимален размер на безвъзмездната помощ по проект – 70 000 лева

Общ бюджет по мярката – 360 247 лева

Размер на финансовата помощ /интензитет на помощта/

Финансова помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общите допустими разходи за проекти, които след извършване на инвестицията не генерират нетни приходи за Общини и ЮЛ по ЗЮЛНЦ.

Размерът на финансовата помощ за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя съгласно анализ разходи-ползи за съответната инвестиция, съгласно националните и европейски правила за установяване на държавна помощ.

Финансовата помощ за ЮЛ по Търговски закон и Закон за кооперациите е в размер на 50% от **общите допустими разходи по проект, но не повече от 70 000 лева.**

Финансовата помощ е в размер **не повече от 70 000 лева.**

Критерии за оценка и тяхната тежест	точки
Проектът обхваща цялата територия на МИРГ (трите общини)	10
Проект насочен към съхраняване, популяризиране и развитие на екологичното състояние на територията на МИРГ, вкл. Натура 2000	30
Проект, който включва използване на нови за територията методи/дейности на представяне на морското културно и природно наследство, и/или използва информационни технологии, и/или създава нови за територията обекти за популяризиране на културното и/или природно наследство	30
Целевата група по проекта са свързани със сектор рибарство и аквакултури на територията на МИРГ	10
Проект насочен към популяризиране и съхраняване на морското културното материално и нематериално наследство на територията	10
Проекта е иновативен	10
<i>Общо:</i>	<i>100</i>

Проекти, получили по-малко от 30 точки, няма да се разглеждат.

7. Финансов план на стратегията (Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по мерки).

8. Допълняемост и демаркация на стратегията и мерките с други програми, стратегии и политики, изпълнявани на територията на областта. (В случай на

съвпадение на части от територията на прилагане на стратегии, прилагани от МИГ и МИРГ, групите подсигурият демаркация на финансираните дейности, чрез разграничаване на същите в различните стратегии).

Стратегията за водено от общностите местно развитие определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво местно развитие на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” в контекста на идентифицираните проблеми и потребности на развитието и стратегическия пакет от общински, областни, регионални и национални документи, формиращи основните цели, приоритети и политики на развитие през периода 2014-2020 г. и финансовата подкрепа на ЕФМДР.

Основният стратегически документ, който задава рамката на развитието на Европейския съюз до 2020 г., е **стратегията „Европа 2020”**. Стратегията адресира очакваните резултати на развитието до 2020 г. по **отношение на заетостта, иновациите, образованието, борбата с климатични промени и енергийна зависимост, бедността**. В изпълнение на стратегията „Европа 2020“, основен стратегически документ, който очертава политиките за развитие на национално ниво за следващите години е **Национална програма за развитие на България до 2020 г. (НПР БГ 2020)**. Той е интегриран документ, показващ връзката между приоритетите на ЕС и националните приоритети на България, като служи за база на програмирането на останалите стратегически документи във връзка с изпълнението на националните политики и на политиките на ЕС. Основните цели, които се поставят в програмата, са повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено образование; изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението; повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

Стратегическите цели на **Регионален план за развитие на Североизточна България** за периода 2014-2020 г. са насочени към: Повишаване конкурентоспособността на района чрез активиране на специфичния му потенциал, съчетано с опазване на околната среда; Повишаване на социалния капитал на района чрез подобряване стандарта на живот и качеството на жизнената среда; Балансирано териториално развитие и сътрудничество чрез подобряване на свързаността и функционалната интегрираност на система от урбанизационни центрове. Заложените в стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” цели и приоритети директно кореспондират с целите на регионалния план, като насочват подкрепата за преодоляване на вътрешнорегионалните диспропорции.

Формулираните в стратегията цели и приоритети са в пълно съответствие с приложимите общински планове за развитие на общини Варна, Белослав и Аксаково за периода 2014-2020 г., като допълват интервенциите на местно ниво.

Стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” е насочена към устойчиво развитие на територията и разкриване на капацитета на местния потенциал. Нов момент в прилагането на местна политика е използвания инструмент „Водено от общностите местно развитие“, който предлага интегриран подход за решаване на идентифицираните проблеми чрез финансиране от различни фондове на наличния местен потенциал.

Територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” обхваща територията на трите черноморски общини Варна, район Аспарухово, Белослав и Аксаково. На същата територия през настоящия програмен период са създадени и изпълняват стратегии две местни инициативни групи по линия на ЕЗФРСР - МИГ Аврен – Белослав и МИГ Девня - Аксаково. Двата МИГ са разработили стратегии за ВОМР включвайки подпомагане по ЕФРСР, ЕФРР и ЕСФ.

Стратегията на МИРГ ще допълни останалите две териториални стратегии, като насочи усилията си в тематични дейности на регионалната политика, свързани с рибарството и дейностите, финансирани чрез ПМДР. Предвид ограничения времеви хоризонт и финансов ресурс за действие на Стратегията за ВОМР са дефинирани и подбрани цели и мерки, които биха имали най-траен и устойчив резултат за територията. МИРГ включва в териториалното развитие сектора на рибарството и дейности тематично свързани с рибарството, продуктите от него и морето като основен обект за рибарство. В същото време това ще позволи да се обвържат целите и приоритетите, формулирани в стратегията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” с прилаганите от държавата мерки, да се допълнят целите и интервенциите, за да се постигнат по-добри общи резултати на територията.

Стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” си поставя цели, приоритети, и интервенции на действие, които са в пряко съответствие с приложимите стратегически документи, имащи отношение към развитието на територията за периода 2014-2020 г.

При разработване на Стратегията и избора на мерки са следвани следните принципи:

- Тясна взаимовръзка с националните цели и приоритети на основополагащите стратегически документи за развитие на страната през програмния период 2014-2020 г., като: Националната програма за развитие „България 2020”, Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г., Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., както и различни секторни стратегии и политики;
- Отчитане на целите и приоритетите, дефинирани в стратегическите документи от по-високо ниво - Областната стратегия за развитие на област Варна за периода 2014-2020 г.
- Съобразяване с потенциала на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” и фокусиране върху значими за развитието на територията цели –

Общински план за развитие на община Варна за периода 2014-2020 г., Общински план за развитие на община Белослав 2014-2020 г., Общински план за развитие на община Аксаково 2014-2020 г.;

- Допълване на планираните интервенции в двете мултифондови стратегии за ВОМР на МИГ Аврен - Белослав и МИГ Девня - Аксаково;
- Базирате върху изготвения социално-икономически анализ и SWOT анализ, в който са синтематизирани основните проблеми, текущото състояние, тенденциите и бъдещия потенциал и възможности за развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”;
- Стратегическата рамка е с отворен и динамичен характер, което гарантира адекватен отговор на промените в средата за развитие, в която се реализира.

Стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” включва мерки от ПМДР, Регламент 508/2014 и мерки извън тях. Всички мерки отговарят от една страна на конкретни нужди и формулирани приоритети за територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”, и от друга страна съответстват и допълват мерките залегнали в регионалните и национални планове. Реализацията на предвидените в стратегията за развитие мерки и дейности в различни сектори ще въздейства за създаване на по-добри условия за балансирано и устойчиво социално-икономическо и териториално развитие на територията, преодоляване на вътрешнорегионални диспропорции, подобряване на инвестиционния климат и постигане на по-високо качество на живот. Приоритетите на стратегията са насочени към изграждане на конкурентоспособна икономика, на приобщаващо общество с висока степен на заетост и постигане на устойчива заетост. В контекста на демографския срив тези приоритети ще бъдат реализирани с цел стабилизиране на демографската и икономическа структура на района. Изпълнението на целите в областта на социалното включване е тясно свързано с изпълнението на политиките по осигуряване на заетост и учене през целия живот.

Демаркация

Основната допълняемост между различните фондове ЕФМРД, ЕФРСР, ЕФРР и ЕСФ на територията на общини Варна, район Аспарухово, Белослав и Аксаково, ще се постигне чрез прилагането на инициативата ВОМР и реализацията на стратегиите на МИГ Аврен - Белослав, МИГ Девня – Аксаково и стратегията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”. Подходът ВОМР се прилага на национално ниво в рамките на селските райони, рибарските райони и териториите със специфични характеристики, определени в Националната концепция за пространствено развитие. Територията на МИРГ е определена като селски и рибарски район. Трите стратегии се изготвят на базата на териториален подход „отдолу - нагоре“ и въз основа на партньорство между различните заинтересовани страни, представители на сектори-публичен, стопански и нестопански.

Основното разграничаване между стратегиите на МИГ и МИРГ е според вида на дейностите, които са допустими да получат финансиране. МИРГ включва в териториалното развитие сектора на рибарството и дейности, тематично свързани с рибарството, продуктите от него и морето като основен обект за рибарство. Разграничаване се прави и по отношение на допустимите кандидати по различните мерки.

Подкрепата по ОПИК и ПМДР е взаимно допълваща се по отношение на иновациите, развитието на МСП сектора и енергийната ефективност, като демаркацията между двете програми се основава на териториалния обхват, допустимите сектори, целевите групи и бенефициенти и видовете дейности, включени в обхвата на съответните приоритети.

Разграничаване с ОПРЧР: Помощ за рибари или собственици на кораби за колективни и индивидуални предпазни средства с цел подобряване условията на труд на рибарите на борда, както и за подобряване на условията на труд в предприятията за производство на аквакултури и преработка на риба ще се финансират със средства от ЕФМДР, чрез ПМДР 2014-2020.

С цел предотвратяване на възможността за двойно финансиране няма да се допуска подкрепа по стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” за дейности, получили финансиране по стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ за територията на общините Белослав и Аксаково, както и получили финансиране от мерки на национално ниво по ЕФМДР. Всеки проект, предложен за одобрение към стратегията за воденото от общностите местно развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” ще се проверява за отсъствие на двойно финансиране.

9. Описание на разпоредбите за управление и мониторинг на стратегията, доказващи капацитета на местната инициативна рибарска група да изпълни стратегията и описание на специфичните разпоредби за оценка:

Настоящите процедури за мониторинг и оценка са част от системата от планове, правила и процедури за управление на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”, финансирана по Приоритет на Съюза 4 „Повишаване на заетостта и териториалното сближаване” на Програма за морско дело и рибарство 2014 - 2020 г. Те са в съгласуваност, допълват и конкретизират (на ниво изпълнение) общите правила и процедури за мониторинг и изпълнение, утвърдени от управляващия орган на програмата.

Настоящите процедури определят обхвата на дейностите, свързани с осъществяване на вътрешен мониторинг, оценка и контрол по изпълнението и са предназначени за ползване и изпълнение от всички членове на МИРГ.

Понятие за мониторинг

Според дефиницията, въведена в процедурата за докладване в рамките на ПМДР мониторингът е постоянно и систематично събиране, обработване и анализ на информация, която служи за по-добро управление на оперативната програма и се използва за оценка на постигнатия напредък по отношение на целите, заложи в програмата.

Мониторингът в рамките на ПМДР 2014 - 2020 г. се извършва на всяко ниво на изпълнение – на ниво местна стратегия за развитие на ВОМР, на ниво отделен проект, на ниво мярка и на ниво приоритетна ос/програма.

От гледна точка на местната стратегия за развитие мониторинг се осъществява на две нива:

- **външен мониторинг:** от страна на Междинното звено на ПМДР или Комитета за наблюдение на ПМДР;
- **вътрешен мониторинг:** от страна на МИРГ - от Изпълнителния директор и неговия екип.

Предмет на настоящата процедура са само дейностите по вътрешен мониторинг, осъществяван от МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”.

Вътрешният мониторинг има за задача систематично и непрекъснато да следи развитието на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности. Целта е не само пасивно да се наблюдава дали дейностите се изпълняват така, както са планирани, но и да се направи необходимото за извършване на евентуални корекции или промени, възникнали в хода на местната стратегия за развитие на РО, т.е. една от най-важните функции на вътрешния мониторинг е да подпомогне адаптацията към променящите се обстоятелства. В този смисъл целите на вътрешния мониторинг са две и те са еднакво значими:

- извършване на необходимите корекции в хода на реализацията на местната стратегия за развитие на ВОМР, за да може постиганите резултати максимално да се доближават до очакваните;
- осигуряване на максимално пълна и многостранна информация, както за нуждите на периодичното оценяване на реализацията на местната стратегия за развитие на ВОМР, така и за крайната оценка.

Понятие за оценка

Оценката може да се дефинира като периодична проверка на съответствието, ефективността, ефикасността, въздействието, икономическата и финансова жизнеспособност и устойчивостта на местната стратегия за развитие в контекста на планираните цели.

Оценката се различава значително от мониторинга. Чрез нея се цели да се направи преглед на постигнатото по местната стратегия за развитие на РО спрямо очакванията,

като се търси по-голяма обективност и независимост от гледна точка анализа на резултатите. Целта на оценката е също така да спомогне за прехвърлянето на опит и знания за подобряване работата по бъдещи проекти и програми.

Видове оценка:

- ✓ **Междинна** – преглед на напредъка и предложение за промяна в хода на местната стратегия за развитие на BOMP, ако е необходимо.
- ✓ **При приключване** – с цел да се документират използваните ресурси и постигнатите резултати спрямо заложените цели. Идеята е да се набере и сподели опит с цел подобряване работата по бъдещи проекти.
- ✓ **Последваща** – с цел измерване на дългосрочния ефект от прилагането на стратегията за BOMP.

Система за вътрешен мониторинг на местната стратегия за развитие на РО и индивидуалните проектни дейности:

Системата за вътрешен мониторинг и оценка на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности се състои от следните компоненти:

- ✓ Основна цел, която трябва да се постигне в края на местната стратегия за развитие;
- ✓ Индикатори за изпълнение на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности;
- ✓ Ангажименти на екипа във връзка с наблюдението и контрола на изпълнението на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности;
- ✓ Методи за провеждане на мониторинг и оценка;
- ✓ План за наблюдение и оценка на междинните и крайни резултати.

Индикатори за изпълнение на местната стратегия за развитие на РО

Неразделна част от системата за мониторинг на местната стратегия за развитие на РО са индикаторите – взаимосвързани показатели, които служат за остойностяване на определените в местната стратегия за развитие на РО цели. Те се използват за измерване на постигнатия напредък в хода на местната стратегия за развитие на РО и за оценка на резултатите като цяло.

Системата от индикатори на местната стратегия за развитие на РО и индивидуалните проектни дейности, е както следва:

- Финансови индикатори: използват се за извършване на мониторинг върху постигнатия напредък на реално изплатените средства от Европейския фонд за

морско дело и рибарство и държавния бюджет съобразно изискванията за допустимост на разходите.

Финансовите индикатори по местната стратегия за развитие на РО и индивидуалните проектни дейности се обвързват с исканията за междинно и окончателно възстановяване на средства, както следва:

Пореден №	Индикатор	Сума на искането за плащане		Възстановени средства	
		ЕФМДР	ДБ	ЕФМДР	ДБ
1	Максимална стойност на допустимите разходи по местната стратегия за развитие /общо възстановени средства				
1.1	Искане за междинно плащане				
1.2	Искане за окончателно плащане				
2	Стойност на допустимите разходи по местната стратегия за ВОМР, Общо за приоритет 1 /общо възстановени средства/				
2.1	Искане за междинно плащане				
2.2	Искане за окончателно плащане				
3	Стойност на допустимите разходи по местната стратегия за ВОМР, Общо за приоритет 2 /общо възстановени средства/				
3.1	Искане за междинно плащане				
3.2	Искане за окончателно плащане				
4	Стойност на допустимите разходи по местната стратегия за ВОМР, Общо за приоритет 3 /общо възстановени средства/				
4.1	Искане за междинно плащане				
4.2	Искане за окончателно плащане				

Таблицата с финансовите индикатори се попълва и актуализира след подаване на всяко искане за плащане и съответно възстановяване на разходите от страна на ДФЗ-РА.

- Физически индикатори: служат за отчитане на физическото изпълнение на целите на местната стратегия за развитие и се делят на:
 - Индикатори за вложените средства: отчитат какви финансови, човешки, материални и организационни ресурси са вложени за постигане целите на местната стратегия за развитие
 - Индикатори за изпълнение: определят какъв е крайният резултат от изпълнението на конкретна дейност по местната стратегия за развитие
 - Индикатори за резултат: свързани са с директния ефект от изпълнението на местната стратегия за развитие

Постигането на напредък по местната стратегия за развитие се следи периодично от Изпълнителния директор на МИРГ чрез месечно наблюдение и отчитане на така въведените индикатори, като техният статус ще се отразява в докладите за напредък.

Ангажименти на екипа във връзка с наблюдението и контрола на изпълнението на местната стратегия за развитие на РО

Изпълнителния директор на МИРГ и неговият екип са основните наблюдатели на процеса отвътре. Те следят дали се изпълняват по график планираните дейности, изрядна ли е документацията - финансова и друга, спазват ли се изискванията и правилата на финансиращия орган, дали средствата се използват по предназначение и целесъобразно, по правилата ли се провеждат съответните обществени поръчки, спазва ли се изискването за визуализация на помощта на ЕС и т.н.

Основна роля в процеса на мониторинг и оценка има Изпълнителния директор на МИРГ. Той/тя:

- ✓ следи и сравнява осъществения напредък по местната стратегия за развитие с плана на местната стратегия за развитие, с цел отстраняване на възникнали в хода на изпълнение пречки или осъществяване на необходими промени;
- ✓ наблюдава развитието на местната стратегия за развитие и регистрира определени рискове, които биха попречили на гладкото протичане на индивидуалните проектни дейности;
- ✓ информира своевременно отговорните лица в МИРГ и МЗХГ на ПМДР за регистрираните евентуални рискове или ситуации, които биха попречили за изпълнението на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности;
- ✓ следи и информира за идентифицирани нередности, съгласно Процедурата за администриране, докладване и последващо проследяване на случаи на

нередности в рамките на ПМДР и информира незабавно отговорните лица от МИРГ;

- ✓ следи за постигането на междинните и крайни резултати от местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности, като отчита напредъка съобразно дефинираните индикатори;
- ✓ следи за законосъобразното разходване на предвидените средства по бюджета;
- ✓ изготвя/одобрява съответните доклади за напредък по местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности;
- ✓ следи за изпълнение на мерките за информация и публичност.

Поради юридическото естество на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково, управлението и администрирането ще се извършва от екип, избран в резултат спазване на Указанията на УО на ПМДР. В тази връзка, в подкрепа на Изпълнителния директор на МИРГ, следните членове на екипа имат пряк ангажимент към провеждане на текущо наблюдение, контрол и оценка работата на бенефициентите по индивидуалните проектни дейности:

Експерт по прилагане на стратегията - поддържа непрекъснат контакт и упражнява контрол на работата на бенефициентите по индивидуалните проектни дейности.

- ✓ осъществява връзката между МИРГ и екипа за управление;
- ✓ координира и съгласува всички дейности и резултати с УС на МИРГ;
- ✓ отговаря от правна гледна точка за сключване и изпълнение на всички договори по индивидуалните проектни дейности;
- ✓ следи за надлежното окомплектоване на документацията, свързана с възлагане и приемане работата на бенефициентите по индивидуалните проектни дейности.
- ✓ подкрепя Изпълнителния директор на МИРГ при осъществяване на мерките за информиране и публичност, като организира подготовката на материалите и публикациите.

Технически сътрудник(в случай, че бъде нает такъв):

- ✓ следи текущо за разходване на бюджетните средства съобразно изготвения финансов план и упражнява първо ниво на предварителен контрол върху всички разходооправдателни документи (по всички дейности) преди одобрението им от Изпълнителния директор на МИРГ и предаване за верифициране от Независим лицензиран одитор;
- ✓ следи за извършване на плащанията в координация с Изпълнителния директор на МИРГ, за законосъобразността на счетоводно-отчетната информация, за надлежното архивиране на документите;

- ✓ подготвя необходимите финансови отчети;
- ✓ следи и актуализира таблицата с финансовите индикатори и индикаторите за вложени средства по местната стратегия за развитие и индивидуалните проектните дейности и предоставя на Изпълнителния директор на МИРГ за съгласуване и одобрение.
- ✓ поддържа архив на документацията, води протоколи по време на срещите на екипа, подпомага процеса по подготовката и внасянето на отчетите по местната стратегия за развитие;
- ✓ осигурява оперативна подкрепа и техническа помощ на екипа за управление на местната стратегия за развитие.

Методи за провеждане на мониторинг и оценка

Основните методи за осъществяване на наблюдение и оценка на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности и формите за регистриране на събраната информация са дадени в следната таблица:

Метод	Източници на информация
Изготвяне на детайлен план на дейностите със срокове и отговорници. Текуща актуализация съобразно постигнатите междинни резултати	Актуализиран план на дейностите
Изготвяне на финансов план на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности с план за възстановяване на плащанията от ПМДР	Актуализиран финансов план
Месечни работни срещи на МИРГ	Протоколи от работни срещи
Проверки за извършена работа от екипа на МИРГ	Доклади за извършената работа от членовете на екипа (през първата година на изпълнение на местната стратегия за развитие, месечни доклади представени на УС на МИРГ; следващи години на изпълнение – тримесечни доклади представени на УС)
Проверки на място за изпълнение на индивидуалните проекти / бенефициенти/ по отделните мерки финансирани чрез стратегията за местно развитие	Доклад от проверка на място

Документални проверки за законосъобразност на финансови документи на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности	Доклад за верификация на разходите
Заседания на екипа за управление на МИРГ след приключване на всеки индивидуален проект	Протоколи от заседания
Оценка на междинни и крайни резултати	Доклади за напредък по местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности (месечни, тримесечни, годишен и окончателен) и по-конкретно таблиците за следене напредъка на индикаторите и финансовото изпълнение на местната стратегия за развитие и индивидуалните проектни дейности по категория разходи)
Проверки на място относно изпълнението на дейностите по публичност и визуализация на индивидуалните проекти / бенефициенти/ по отделните мерки финансирани чрез стратегията за местно развитие	Доклад от проверка на място

Процедура за откриване и докладване на нередности

Настоящата процедура има за цел да установи система от изисквания и процедури за докладване на нередности и регистриране на случаи на предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от фирмите, участващи в търговете и/или действащи като изпълнители по договори в рамките на Програма за морско дело и рибарство 2014-2020 г. финансирана от Европейския фонд за морско дело и рибарство на Европейския съюз и националния бюджет.

МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково и бенефициентите по индивидуалните проекти, финансирани чрез стратегията за местно развитие за ВОМР са отговорни за постоянното административно, финансово и техническо управление, а също така и за предприемане на необходимите дейности по администриране и докладване на нередности в рамките на местната стратегия за развитие и индивидуалните проекти.

Правна рамка

МИРГ и бенефициентите по индивидуалните проекти участващи в процеса на изпълнение на местната стратегия за ВОМР, прилагат:

- ✓ Настоящата “ Процедура за откриване и докладване на нередности” в рамките на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” по Програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г разработена в съответствие с изискванията на Регламентите на Европейската комисия за програмен период 2014-2020 г.,

Понятие за нередност и измама

„Нередност” е всяко нарушение на разпоредба на общностното право, произтичащо от действие или бездействие от икономически оператор, което има или може да има като последица нанасянето на щета на общия бюджет на Европейските общности или на бюджетите, управлявани от тях, или посредством намаляването или загубата на приходи, в резултат на собствени ресурси, които се събират направо от името на Европейските общности, или посредством извършването на неоправдан разход.

а) относно **разходи**, всяко умишлено действие или бездействие, свързано с:

- използването или представянето на фалшиви, грешни или непълни изявления или документи, което води до злоупотреба или нередно теглене на средства от общия бюджет на Европейските общности или от бюджети, управлявани от или от името на Европейските общности;
- укриване на информация в нарушение на конкретно задължение, със същия резултат;
- използването на такива средства за различни цели от тези, за които те първоначално са били отпуснати;

б) по отношение на **приходи**, всяко умишлено действие или бездействие, свързано с:

- използването или представянето на фалшиви, грешни, или непълни изявления или документи, което води до неправомерно намаляване на средствата от общия бюджет на Европейските общности или бюджетите, управлявани от или от името на Европейските общности,
- укриване на информация като нарушение на конкретно задължение, със същия ефект,
- злоупотреба на правомерно получена облага със същия ефект.

Задължение за регистриране на нередност

Възниква при установяване на нарушение на разпоредба на общностното право и/или националното законодателство, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз, като отчете неоправдан разход в общия бюджет.

Всяко лице от МИРГ и бенефициент по индивидуален проект има право да подава сигнали за нередности и измами, възникнали във връзка с изпълнението на местната стратегия за ВОМР и индивидуалните проекти, финансирани от Европейския фонд за морско дело и рибарство на Европейския съюз.

Стартирането на процедура за докладване на нередност се базира на получената информация и може да бъде:

- сигнал извън МИРГ и бенефициентите по индивидуалните проекти – от външни контролни органи, от средствата за масово осведомяване, от отделни лица;
- сигнал в рамките на МИРГ и бенефициентите по индивидуалните проекти – от вътрешни контролни органи, от служител на екипа за управление на МИРГ или бенефициент по индивидуален проект вследствие на изпълнение на заложените в контролната среда проверки и други.

Сигналите от своя страна са устни или писмени, като могат да бъдат подавани и анонимно.

За всеки един от основните участници (МИРГ и Бенефициенти по индивидуалните проекти), които на всяко ниво на договаряне, изпълнение или плащане, установят нередност (единичен случай или систематична), възниква задължението за **незабавно докладване** на нередността в съответствие с настоящата процедура.

Институции и отговорни лица по Програма за морско дело и рибарство, до които се подават сигнали за нередности

- ✓ МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково;
- ✓ Ръководителят на ПМДР в качеството на Управляващ орган на ПМДР и на съответния служител по нередностите;
- ✓ Ръководителят на Държавен фонд „Земеделие” в качеството на изпълняващ функции на Сертифициращ орган по ПМДР чрез отдел „Сертификация на разходите по ПМДР” и изпълняващ роля на Междинно звено на ПМДР;
- ✓ Ръководителя на одитиращия орган на Програма за морско дело и рибарство;
- ✓ Дирекция „Координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейските общности” към администрацията на Министерски съвет;

- ✓ Докладване до председателя на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейските общности;
- ✓ Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

Администриране и докладване на извършени нередности по местната стратегия за развитие и индивидуалните проекти, финансирани от програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г.”

Докладите или уведомленията, които се изготвят от всички участници в процеса на изпълнение на местната стратегия за ВОМР по ПМДР 2014 – 2020 г.” се представят на съответната институция, в съответствие със следният график:

За целите на отчитането и докладването на нередности в рамките на МИРГ, ще бъде определено лице, отговорно за докладване и администриране на нередности. За всеки отделен случай на установена нередност МИРГ или Бенефициентите по индивидуалните проекти ще поддържат отделно досие.

Досието за установена нередност ще съдържа цялата документация на хартиен носител или събрана във връзка със съответния случай на нередност, включително:

- ✓ доклади за извършени нередности по проект, финансиран от ПМДР 2014 – 2020 г.”;
- ✓ документация по разследването;
- ✓ копие от одиторски доклади;
- ✓ кореспонденция във връзка със случая на нередност, включваща: изпратени и получени уведомления/писма, съответните отговори и други документи;
- ✓ информация, свързана със съдебни дела и други.

Достъпът до информацията от досиетата по нередностите ще е ограничен до лицата, които имат функции, свързани с администрирането на нередности. При поискване информацията ще се предоставя на контролни органи.

Лицето, отговорно за докладване и администриране на нередности в рамките на МИРГ и Бенефициентите по индивидуалните проекти ще води:

- ✓ Регистър за нередности.
- ✓ Регистър на фирмите, подаващи невярна и/или подвеждаща информация.

Всеки нов случай на нередност ще се регистрира от лицето по нередности под определен регистрационен номер.

Всеки член от Екипа за управление на МИРГ и бенефициентите по индивидуалните проектни дейности подписват декларация, че са запознати с определението за нередност и измама и с реда на докладване и администриране на нередности по ПМДР 2014 – 2020 г.”

Процедура по регистриране и докладване на случаи на предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от фирми, участващи в търговете и/или действащи като изпълнители по договори по местната стратегия за ВОМР или индивидуалните проекти

При регистриране на случаи на предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от фирмите, участващи в търговете по местната стратегия за развитие или индивидуалните проекти, финансирани от ПМДР 2014 – 2020 г.”, служителя по нередностите на МИРГ включва такива фирми в специален регистър. Регистърът дава информация за фирми, които при изпълнение на договор, сключен по проект, финансиран от Европейския фонд за морско дело и рибарство на ЕС предоставят невярна и/или подвеждаща информация.

Регистърът на фирмите, подаващи невярна и/или подвеждаща информация съдържа минимум следната информация::

- ✓ име на фирмата, подаваща невярна и/или подвеждаща информация;
- ✓ кратко описание на случая;
- ✓ дата на регистриране на случая.

Регистърът на фирмите, подаващи невярна и/или подвеждаща информация се предоставя за информация на членовете на оценителните комисии при започване на работата им по оценка на офертите на фирмите, участващи в търговете по местната стратегия.

Във връзка със задълженията си за докладване на настъпили събития или липса на такива, МИРГ и бенефициенти по индивидуални проекти на ПМДР предоставят всяко тримесечие „Декларация за наличие/липса на регистрирани фирми, подаващи невярна и/или подвеждаща информация”. Декларацията от бенефициентите по индивидуални проекти се подава до Управителя на МИРГ, респективно Декларацията от МИРГ се подава до Междинното звено на ПМДР.

Срокът за подаване на тримесечната декларация е обвързан със срока за подаване на Декларацията за нередности на МИРГ към междинното звено. В случай, че през отчетния период са регистрирани фирми, подаващи невярна и/или подвеждаща информация, към Декларацията за наличие/липса на регистрирани фирми, подаващи невярна и/или подвеждаща информация се прилага и попълнен Регистър на фирмите, подаващи невярна и/или подвеждаща информация, съгласно утвърден формат.

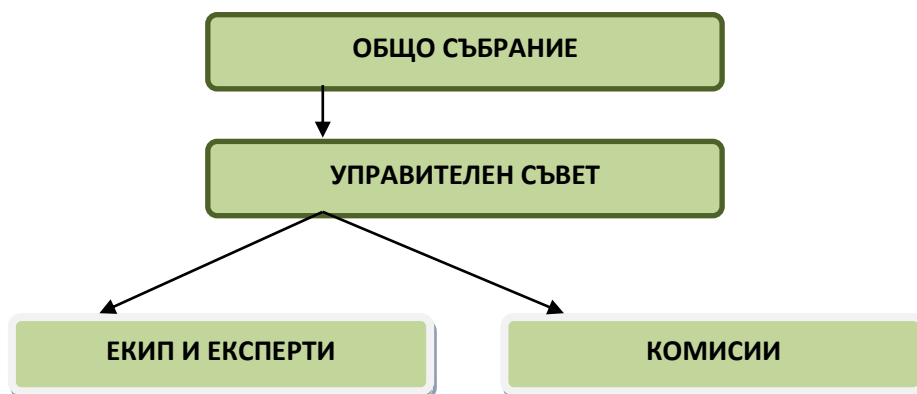
9.1. Управление на МИРГ:

Сдружение с нестопанска цел Местна инициативна група (МИРГ) Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково е юридическо лице с нестопанска цел за извършване на общественополезна дейност, регистрирано съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел, с територия на действие, съвпадаща с границите на район Аспарухово, гр. Варна, община Белослав и община Аксаково. Членове на сдружението са физически лица с постоянен адрес и юридически лица със седалище на територията на действие на Сдружението, които съдействат за постигане на целите на Сдружението, както и за осъществяването на СВОМР на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково, ангажирани с дейността на Сдружението според своите възможности. Нов член на Сдружението се приема с решение на Управителен съвет.

Върховен орган на сдружението е Общото събрание, което се състои от всички членове на сдружението.

Списък на членовете на ОС е представен като приложение към заявлението за кандидатстване.

МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково има колективен управителен орган - Управителен съвет. Той се избира от Общото събрание на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково с пет годишен мандат. За подпомагане работата по изпълнението на СВОМР УС назначава екип по прилагане на стратегията, включващ минимум изпълнителен директор и 1 експерт. При необходимост могат да се сформират и допълнителни временни и постоянни тематични комисии. Йерархичната зависимост е представена в следващата графика.

– органи за управление и контрол;

Общо събрание:

Общото събрание се свиква на редовно заседание най-малко веднъж годишно до края на от управителния съвет по негова инициатива или по искане на една трета от членовете на сдружението. Ако в последния случай Управителният съвет в месечен срок не отправи писмено покана за свикване на общото събрание, то се свиква от съда по седалището на сдружението по писмено искане на заинтересуваните членове или

натоварено от тях лице. Поканата трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото за провеждането на общото събрание и по чия инициатива то се свиква. Поканата се публикува на страницата на сдружението и се поставя на мястото за обявления в сградата, в която се намира управлението на сдружението, най-малко една седмица преди насрочения ден.

Общото събрание е законно, ако присъстват повече от половината от всички членове. При липса на кворум събранието се отлага с един час по-късно на същото място и при същия дневен ред и може да се проведе, колкото и членове да се явят. Всеки член на общото събрание има право на един глас. Член на общото събрание няма право на глас при решаването на въпроси, отнасящи се до:

- него, неговия съпруг(а) или роднини по права линия - без ограничения, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително;
- юридически лица, в които той е управител или може да наложи или възпрепятства вземането на решения.

Един член може да представлява най-много още един член на общото събрание въз основа на писмено пълномощно. Преупълномощаване не се допуска. Гласуването на общото събрание е явно. Събранието може да реши да се гласува тайно. Решенията на общото събрание се вземат с мнозинство от присъстващите, с изключение на случаите изрично упоменати в устава. По въпроси, които не са включени в обявления в поканата дневен ред, не може да се вземат решения.

Управителен съвет:

Заседанията на управителния съвет се свикват от председателя, който изпраща писмена покана до всички негови членове, в която се посочват датата, часът, мястото и дневният ред на заседанието. Председателят е длъжен да свика заседание на управителния съвет при писмено искане на една трета от членовете му. Ако председателят не свика заседание на управителния съвет в седмичен срок, то може да се свика от всеки един от заинтересованите членове на управителния съвет. При отсъствие на председателя заседанието се ръководи от определен от управителния съвет негов член. Заседанията на Управителния съвет се ръководят от Председателя, а в негово отсъствие - от друг член на УС, определен съобразно устава на Сдружението.

Изпълнителният директор участва в заседанията на Управителния съвет с право на съвещателен глас. Решенията на управителния съвет се приемат с явно гласуване, освен когато съвета не реши друго.

9. Описание на системата за мониторинг и оценка.

Мониторингът се определя като дейност по систематичното и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол, идентифициране и предприемане на корективни действия при изпълнението на местната стратегия за

ВОМР на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково, което от своя страна ще доведе до индиректно изпълнение на целите заложи в Програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г.

Оценката се определя като периодична проверка на съответствието, ефективността, ефикасността, въздействието, икономическата и финансова жизнеспособност и устойчивостта на местната стратегия за ВОМР на рибарската област в контекста на планираните цели.

Наблюдението и оценката на Стратегията за местно развитие се основават на необходимостта да се отчита напредъка в прилагането на Стратегията, чрез бюджетните индикатори, индикаторите за продукт/действие и индикаторите за резултати, описани в мерките. Системата за наблюдение и оценка има за цел да обезпечи с надеждна информация за бюджетните параметри и резултатите от прилагане на Стратегията за развитието на съответната територия и приносът и за общото въздействие на Програмата за морско дело и рибарство. Така чрез наблюдението ще се събира информация за договорените средства, финансираните дейности/инвестиции и непосредствените резултати от изпълнението на проектите. Наблюдението на Стратегията ще се извършва от екипа на МИРГ или наети от МИРГ външни експерти. На база на събраната информация по проектите, МИРГ ще подготвя и годишните си доклади за изпълнение на Стратегията за местно развитие и ще се отчита пред местната общност.

Мониторингът и оценката на стратегията ще включва няколко елемента:

1. Оценка на процеса. Оценява се как и до каква степен се изпълнява стратегията за ВОМР. Оценката засяга съответствието на извършваните дейности и интервенции със законовите и нормативните изисквания, съдържанието на плана за действие, оценка на очакванията на обществото/заинтересованите страни.
2. Анализ на ефикасността на вложените разходи. При тази оценка се сравняват резултатите и постиженията на стратегията с разходите (изразходваните ресурси) за тяхното получаване. Чрез анализа на съотношението „разходи/ползи” се определят целесъобразността на направените вложения и адекватността на получените ползи. Анализът на ефикасността на разходите оценява уместността на разходите за постигане на заложените в стратегията цели. Чрез анализа на ефикасността на вложените разходи могат да се идентифицират най-изгодните възможности и начини за постигане на предвидените цели.
3. Оценка на резултатите. Оценява се до каква степен се постигат очакваните резултати на стратегията. Тази оценка се съсредоточава преди всичко върху резултатите и постиженията (включително странични, непланирани и нежелани ефекти), за да се прецени ефективността на програмата. Анализът на резултатите включва и въпроси, свързани с оценка на качеството на продуктите и услугите, предоставени на различните целеви групи.

4. Оценка на въздействието. Тук се оценява въздействието на публичната политика, реализирана посредством настоящата стратегия в различни аспекти, както и чистият ефект от изпълнението. Могат да се сравнят ефектите от стратегията с това, което би се случило, ако тя не се прилагаше. В този случай оценката е насочена преди всичко към степента на постигане на целите, а също и на постигнатите действителни в сравнение с очакваните резултати от прилагането на тази политика.

МИРГ ще извършва редовни мониторингови посещения, според предварително разработен план-график. Те ще бъдат насочени към проследяване изпълнението на проектните дейности и качеството на услугите, потвърждаване, че услугата реално е била предоставена, инвестициите са били извършени, а правилата – спазени. Освен това мониторинговото посещение включва физическа проверка дали обектът на договора е наистина наличен, съгласно спецификациите на проекта, както и че е правилно отразен.

МИРГ ще изгради и поддържа собствена база данни, чрез която ще предвиди възможност за проследяването на определен набор от финансови индикатори, между които: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти. Тези базисни индикатори ще се допълват от поредица от индикатори за резултат и въздействие, които се осигуряват от информационната система. Екипът на МИРГ ще поддържа актуална информация по отношение на напредъка по изпълнението на стратегията като редовно проследява заложените индикатори.

Целите при осъществяването на мониторинг и оценка са:

- ✓ да бъде събрана и систематизирана информация, с цел улесняване на последващото управление, развитие и приоритизация на дейностите по местната стратегия за ВОМР, тази информация да бъде предоставена на УО с оглед изпълнението на заложените приоритети по ПМДР 2014 – 2020 г;
- ✓ да бъдат определени вероятните слабости или рискове в изпълнението на индивидуалните проекти;
- ✓ да бъде подпомогнато въвеждането на корективни мерки, които да отстранят слабостите и определения в хода на изпълнение на индивидуалните проекти риск от възникване на нередности, по-специално касаещи финансовото управление;
- ✓ МИРГ Варна, район Аспарухова – Белослав – Аксаково, да придобие опит в хода на изпълнение на стратегията, да се осведомява за адаптирането на подхода към съществуващите или бъдещи програми.

МИРГ ще приложи процедури в зависимост от начина на осъществяване на мониторинг (вътрешен и външен):

Вътрешен мониторинг (на ниво местна стратегия за развитие за ВОМР и индивидуалните проекти, осъществен от екипа за управление на МИРГ), насочен към:

- ✓ цялостното наблюдение по изпълнението на местната стратегия за развитие и всеки индивидуален проектите;
- ✓ разработване и прилагане на процедури за откриване и докладване на нередности;
- ✓ отчитане на всички индикатори за наблюдение, изисквани от Управляващия орган и заложили в местната стратегия за развитие за ВОМР;
- ✓ предоставяне на всяка изисквана информация от Управляващия орган, свързана с изпълнението на местната стратегия за ВОМР и индивидуалните проекти;
- ✓ изготвяне на доклади до Управляващия орган за всеки приключил етап по местната стратегия за ВОМР и индивидуалните проекти / месечни и тримесечни /, както и един финален доклад след окончателното приключване на местната стратегия, който е обобщен резултат на приключилите индивидуални проекти.

Външен мониторинг (на ниво местна стратегия за ВОМР и индивидуалните проекти, осъществен от УО и Комитета за наблюдение по ОПРСР), насочен към:

- ✓ продължаващата уместност на стратегията;
- ✓ популяризиране на стратегията;
- ✓ финансов и физически напредък;
- ✓ ефективност на екипа на МИРГ и процесите, свързани с неговото функциониране;
- ✓ ефективност на партньорите в МИРГ.

С оглед подобряване на ефикасността на прилагането на местната стратегия за ВОМР, МИРГ ще извършва цялостно наблюдение по изпълнение на местната стратегия и индивидуалните проекти през целия период на прилагане на стратегията. В обхвата на мониторинга по изпълнение на дейността на групата и индивидуалните проекти ще се акцентира върху следното:

- ✓ напредъкът на местната стратегия за развитие за ВОМР по отношение на изпълнението на нейните конкретни цели;
- ✓ съответствието с общите и специфични цели на ПМДР;
- ✓ допустимостта на направените разходи и тяхната пряка връзка за постигане целите на местната стратегия за ВОМР;
- ✓ наличието на достатъчно подробна финансова одитна пътека;

- ✓ наличието и правилното водене по реда на Закона за счетоводството на отделни аналитични счетоводни сметки за дейностите за които е получена безвъзмездна финансова помощ от Европейския фонд за морско дело и рибарство за период от 5 години, считано от датата на официално признаване на МИРГ и изплащане на помощта;
- ✓ целесъобразното използване на придобитите при изпълнение на местната стратегия за ВОМР и индивидуалните проекти ДМА по предназначение;
- ✓ придобитите материални активи въз основа на безвъзмездната финансова помощ да не бъдат преотдавани и преотстъпвани възмездно или безвъзмездно – чрез отдаване под наем, аренда, договор за съвместна дейност и др.;
- ✓ съхранението на всички оригинални документи, свързани с изпълнението на местната стратегия за ВОМР и индивидуалните проекти;
- ✓ поставянето на видни места – информационни табели, указващи съфинансирането на Европейският фонд заморско дело и рибарство и държавният бюджет с продължителност шест месеца след окончателното изплащане на безвъзмездната финансова помощ.

МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково, ще оказва пълно съдействие на Управляващия орган и Комитета за наблюдение при извършването на оценки на изпълнението на програма за морско дело и рибарство 2014 – 2020г. Това ще бъде постигнато чрез изготвянето и предоставянето на систематизирана информация включваща изпълнението на всеки един индивидуален проект от местната стратегия за ВОМР, приносът на всеки един за постигане на общите цели на МИРГ, което неминуемо допринася за изпълнението на заложените общи и специфични цели на ПМДР.

Процедури за Годишните доклади за напредъка

МИРГ изготвя годишен доклад за отчитане изпълнението на СВОМР, както и други доклади, анализи, отчети, справки и други във връзка с изпълнението на стратегията за ВОМР, изисквани от УО на ПМДР 2014 - 2020 г. Годишните доклади се изготвят в срок до 30 януари и се представят за одобрение от УС на МИРГ.

В срок до 15 февруари на всяка следващата календарна година (след одобрението на СВОМР) МИРГ представя на УО на ПМДР 2014 - 2020 г. **годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР.**

Изготвянето на доклада включва:

- ✓ анализ на база мониторинг на индикаторите за срок на дейности по проектите, изпълнение на заложените финансови показатели, публичност и информираност, заложен и изпълнен резултати за всеки проект;

- ✓ анализ на процеса на кандидатстване и изпълнение на проекти от бенефициенти към МИРГ;
- ✓ анализ на риска в изпълнението на проектите, създаване на регистър на риска при стартиране на всеки проект, проведени превантивни действия и предотвратяване на риска;
- ✓ балансирано прилагане на мерките за периода.

Годишният доклад включва описание и анализ на средата и напредъка в изпълнение на целите и дейностите на Стратегията, дейностите по мониторинг и оценка на стратегията.

10. Процедури по прилагане и актуализиране на Стратегия за водено от общностите местно развитие.

Актуализиране на стратегията за водено от общностите местно развитие е допустимо при реда и условията, определени от УО на ПМДР, чрез сключването на допълнителни споразумения, по инициатива на Управляващия орган или на МИРГ, при условията на чл. 39, ал. 1 и ал. 2 от ЗУСЕСИФ.

Необходимостта от актуализиране на местната стратегия за развитие може да възникне при следните обстоятелства:

- ✓ промяна в мерките и дейностите на стратегията – отпадане на наличните и/или добавяне на нови. Тази промяна може да се наложи в следствие на анализ на изпълнението на стратегията, който посочва, че досегашните мерки не са адекватни на местните нужди или потенциалните кандидати не внасят проекти към едни мерки, а има повишен интерес към други. Тъй като този анализ изисква натрупване на опит в изпълнението на стратегията, той не може да бъде извършен, преди да изтече една година от подписването на договора между МИРГ и УО на ПМДР
- ✓ промяна в бюджета, произтичаща от промяната в обхвата на мерките
- ✓ във връзка с промяна на приложимата нормативна уредба и/или във връзка с промяна в ПМДР 2014-2020;
- ✓ при наличие на явна фактическа грешка;

Процедурите за актуализиране на стратегията за ВОМР се състоят от следните стъпки:

- ✓ решение на Управителния съвет на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”, да се разработи нов, актуализиран вариант на стратегията;
- ✓ създаване на временен помощен орган – работна група за разработка на актуализацията, от членове и служители на сдружението и/или външни експерти;
- ✓ разглеждане на актуализацията на заседание на УС за корекции и допълнения;

- ✓ вземане на окончателно решение за внасяне на искане за актуализиране на стратегията от Общото събрание на МИРГ;
- ✓ внасяне на актуализираната стратегия в УО на ПМДР заедно с искане за изменение и/или допълнение на договора между МИРГ и МЗХГ;
- ✓ при положително становище от УО на ПМДР – подписване на анекс към договора;
- ✓ публично оповестяване на промените в изпълняваната стратегия чрез сайта на сдружението, ИСУН, пресконференция или други начини, описани в комуникационния план.

10.1. Налични правила/процедури за предотвратяване на конфликт на интереси. (Следва да се спазват следните изисквания: всеки член и кандидат на МИРГ попълва декларация, че не е в конфликт на интереси по смисъла на чл. 57 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 за всяка покана, както и че бивши членове на МИРГ, с право на глас при оценката на постъпилите проектни предложения не се допускат като бенефициенти на проекти по МИРГ, след оттегляне от задълженията им като членове на МИРГ за срок от една година след оттеглянето им).

МИРГ ще прилага правила за предотвратяване на конфликт на интереси, съгласно Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, като всеки член и кандидат на МИРГ попълва декларация, че не е в конфликт на интереси по смисъла на чл. 57 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 за всяка покана, както и че бивши членове на МИРГ, с право на глас при оценката на постъпилите проектни предложения не се допускат като бенефициенти на проекти по МИРГ, след оттегляне от задълженията им като членове на МИРГ за срок от една година след оттеглянето им.

11. Дейности за популяризиране, комуникационна стратегия и предвиден бюджет.

Цел

Целта на дейностите за популяризиране на местната стратегия за развитие е да се спечели доверието на общностите в рибарската област, така че те да бъдат привлечени към активно участие в изпълнението ѝ. Комуникационната стратегия цели да популяризира подкрепата на ЕФМДР чрез ПМДР 2014-2020 и в частност на целите и постиженията на Стратегията за ВОМР на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково.

Това ще бъде постигнато чрез повишаване на осведомеността за възможностите за участие и за достигане до иновативни решения на местните проблеми.

Целеви публикации

- ✓ Местните и регионалните власти;

- ✓ Собствениците и работещите в предприятията от сектор „Рибарство и аквакултури”, както и свързаните с него сектори – туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, услуги и др.;
- ✓ Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ;
- ✓ Бенефициентите;
- ✓ Местните нестопански организации;
- ✓ Организациите, работещи в подкрепа на бизнеса;
- ✓ Местните жители на общините Варна, район Аспарухово, Белослав и Аксаково;
- ✓ Природозащитни организации/институции в региона и в страната;
- ✓ Обучителни организации/институции;

Принципи на дейностите за популяризиране

За тези целеви публики ще бъдат използвани различни комуникационни канали – писма, съобщения в медиите, срещи и др., но общото е, че с тях трябва да се контактува не спорадично, кампанийно, а редовно, чрез предварителен план. Този метод гарантира, че възможностите на местната стратегия за развитие ще бъдат разяснени в дълбочина и в развитие – т.е., освен намеренията и плановете до целевите публики ще достига точна и навременна информация за напредъка на изпълнението на стратегията и постигането на целите ѝ.

Всички целеви публики трябва да получат и въздействаща подробна информация за ролята на Европейския съюз и в частност на ЕФМДР и на ПМДР за подкрепата за икономическото съживяване на рибарската област.

Типове дейности

Следните типове дейности са залегнати в плана за комуникация на местната стратегия за развитие:

- ✓ Уеб сайт на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”;
- ✓ Информационни срещи и други публични събития;
- ✓ Прессъобщения;
- ✓ Пресконференции;
- ✓ Доклади, отчети, протоколи и други документи за вземане на решения, регистриране на напредъка и достигане на целите – публично достъпни, освен в случаите на изрична конфиденциалност.

Роли и отговорности

Изпълнението на дейностите за комуникация и публичност са основно задължение на екипа на МИРГ, персонално за това отговаря експерта по прилагане на стратегията. Той е отговорен за планирането и провеждането на мероприятията. За логистични действия той е подпомаган от лице определено от Изпълнителния директор.

Експерта по прилагане на стратегията, докладва на Изпълнителния директор на МИРГ.

При изпълнение на дейностите за комуникация експерта по прилагане на стратегията на МИРГ поддържа контакти и съгласува по-важните стъпки със съответния служител в МЗХГ.

Общи изисквания

При комуникацията си с всички видове целеви публики МИРГ ще спазва следните общи изисквания, които бенефициентите трябва да прилагат при изпълнение на проекти, финансирани от ЕСИФ и се съдържа в „Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация" 2014-2020, публикуван на следната интернет страница: <http://www.eufunds.bg/programen-period-2014-2020/natzionalna-komunikatzionna-strategiya>.

На същата страница се намират и векторните варианти на логото на ПМДР.

- ✓ Изрично и ясно изявление за финансовата помощ на ЕС;
- ✓ Позоваване на Европейския фонд за морско дело и рибарство;

МИРГ ще задължи бенефициентите по мерките също да изпълняват дейности, които оповестяват финансовата помощ на ЕС и ЕФМДР. МИРГ ще оказва техническа помощ на бенефициентите в подкрепа на информационните дейности за техните проекти – например, оповестяване на проекта пред медиите чрез пресконференция или прессъобщение.

МИРГ ще информира периодично местните целеви публики за напредъка на изпълнението на стратегията, включително развитието на финансираните проекти и постигането на резултатите.

План на комуникацията с целевите публики

В проведените информационни кампании и срещи с представители на местните общности, което беше осъществено в хода на подготовката на местната стратегия за развитие, беше изследван предпочитаният начин за получаване на информация за работата на МИРГ. Анализът на получените резултати показва разнообразие от канали, посочени от респондентите – електронна поща, сайт, местните медии, лични контакти, общи срещи. Общото в очакванията е, че изпълнението на местната стратегия за развитие – и в частност финансирането на проекти – ще се осъществява при пълна прозрачност, лесен и бърз достъп на заинтересованите страни до информацията, актуалност на изнесените данни/факти/събития.

Всичко това е взето предвид при разработения по-долу план за комуникация.

№	Дейност	Допълнително пояснение	Срок	Отговорник
	Сайт на МИРГ	Задължителни раздели: <ul style="list-style-type: none"> - описание на МИРГ; - описание на ЕФМДР - описание на ПМДР; - публикация на стратегията; - протоколи от заседания; - необходими документи за кандидатстване; - регистър на постъпилите и подкрепените проекти; - описание на изпълняващите се и изпълнени проекти – вкл. бюджет - доклади за напредъка на стратегията; - финансови отчети; - обяви; - контакти; 	Периодична актуализация	Експерт по прилагане на стратегията

		- полезни връзки Задължително спазване на изискванията за визуализация		
	Информационни срещи	Предназначени за местните целеви публики	Текущо, най-малко 6 пъти в годината в различни селища на Рибарската област	Изпълнителен директор Експерт по прилагане на стратегията
	Консултации	Комуникация с потенциални бенефициенти	Текущо	Изпълнителен директор Експерт по прилагане на стратегията
	Пресконференции*	Предназначени за местните медии	Първа пресконференция – най-късно 1 месец след подписване на договора с МЗХГ Следващи – текущо, не по-малко от 3 пъти в годината	Изпълнителен директор Експерт по прилагане на стратегията
	Прессъобщения*	Предназначени за местните медии	Текущо, не по-малко от 6 пъти в годината	Експерт по прилагане на стратегията
	Информация на публични места	В офиса на МИРГ и в трите общински администрации	Текущо	Експерт по прилагане на стратегията
	Други публикации	Плакати, листовки, отпечатване на	Текущо	Експерт по прилагане на

		годишни доклади		стратегията
--	--	-----------------	--	-------------

* При организиране на пресконференции или изпращане на прессъобщения МИРГ спазва следните принципи:

- ✓ едновременност и равнопоставеност на медиите в региона;
- ✓ съобразяване с цикъла на работа в медиите;
- ✓ съобразяване с типа на различните медии;
- ✓ предварително оповестяване на събития.

В допълнение към пресконференциите и прессъобщенията МИРГ ще организира специални интервюта по договореност с отделна медия. Интервютата може да имат за обект както изпълнението на местната стратегия за развитие – в такъв случай те се дават от председателя на УС/Изпълнителния директор, или отделен финансиран проект – в този случай те се дават от бенефициента.

План на комуникацията с МЗХГ и други органи

№	Дейност	Допълнително пояснение	Срок	Отговорник
1.	Актуална информация за изпълнението на стратегията	Изпраща се до МЗХГ – доклади, справки, сравнителни таблици и други изисквани документи	Текущо	Изпълнителен директор
2.	Информация за постъпилите проекти Информация за решенията на УС	Изпраща се до МЗХГ След оценката за административно съответствие и оценката на комисиите за избор на проекти; След заседанията на УС	3 пъти годишно По график	Изпълнителен директор
3.	Доклад за приключване на финансиран проект по мерките на	Изпраща се до МЗХГ	Текущо, след приключен проект	Изпълнителен директор

	стратегията			
4.	Консултации относно комуникационните дейности	Писмена комуникация с отговорен служител в МЗХГ	Текущо	Експерт по прилагане на стратегията
5.	Информация за техническото и финансово изпълнение на стратегията	Изпраща се при поискване до МЗХГ, ДФЗ-РА, МФ, Сметната палата на България, Европейската комисия, Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите Външни оторизирани одитори	Текущо	Изпълнителен директор
6.	Годишен доклад	Изпраща се до МЗХГ	По график на МЗХГ	Изпълнителен директор
7.	Финален доклад	Изпраща се до МЗХГ	След приключване на изпълнението на стратегията	Председател на УС Изпълнителен директор

Финансиране

Финансирането на дейностите от комуникационния план и популяризирането се осигурява от административните разходи на МИРГ.

За дейности свързани с популяризиране на стратегията ще бъде използван бюджет в размер до 20 % от наличните средства по мярката за текущи разходи

Средствата ще бъдат изразходвани в периода 2018 - 2023 г., като екипът на МИРГ има задължението да конкретизира съответните средства за календарната година, съобразно необходимостта от провеждането на дейностите.

12. Дейности за сътрудничество

13. Измерими индикатори за напредъка и резултатите по стратегиите за ВОМР (заложените критерии са измерими и включват брой създадени работни места, брой дейности по сътрудничество и др.)

13.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места /да са изразени в еквивалент пълен работен ден/, запазване на заетите работни места, брой новосъздадени икономически единици /т.е. регистрирани стопански субекти с местен партньор/;

Основна цел

В резултат от изпълнението на местната стратегия за развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” се цели да бъдат постигнати следните резултати:

- ✓ Подпомогнати 40 бр. проекти, от които 10 на общини, 10 на ЮЛНЦ и 20 частни – на юридически лица, регистриран по Търговския закон или Закона за кооперациите;
- ✓ Успешно приключени 90% от проектите, от които 100% на общини, 95% на ЮЛНЦ и 95% на ЮЛ по ТЗ и ЗК;
- ✓ Устойчиво запазени и създадени нови общи 50 бр. работни места;
- ✓ Регистрирани поне 3 нови фирми;
- ✓ Привлечени външни за територията инвестиции с 10% повече от базовата стойност, измерена към 2016 год.;
- ✓ Обучени поне 50 човека, от които поне 20 в придобиване на нови умения извън за дейности извън сектор Рибарство;
- ✓ Изградена поне една малка борса/тържище или съоръжения за търговия – 1 бр;
- ✓ Подобрена инфраструктура подпомагаща малките рибарски общности с поне 30%;
- ✓ Замърсяването на околната среда поради нерегламентирано изхвърляне на отпадъци в морето намалено с 50%;
- ✓ Разработени и успешно промотирани поне 6 нови интегрирани туристически услуги, от които поне 3 свързани с морски туризъм и сектор Рибарство;
- ✓ Успешно усвоени поне 90% от планираните в стратегията за ВОМР финансови ресурси;
- ✓ Изграден работещ екип за управление на МИРГ;
- ✓ Създадени поне 2 международни партньорства за работа в мрежа.

13.2. Индикатори по мерки.

14. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС:

Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1303/2013 за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство държавите - членки следва да насочат финансовия ресурс, предоставен им от тези фондове с цел осъществяването на стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Основните тематични цели за постигане на растежа са общи за всички ЕСИФ и са следните:

- ✓ *засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите;*
- ✓ *подобряване на достъпа до ИКТ и на тяхното използване и качество;*
- ✓ *повишаване на конкурентоспособността на МСП и на селскостопанския сектор (за ЕЗФРСР), и на сектора на рибарството и аквакултурите (за ЕФМДР);*
- ✓ *подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори;*
- ✓ *насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенцията и управлението на риска;*
- ✓ *съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност;*
- ✓ *насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури;*
- ✓ *насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;*
- ✓ *насърчаване на социалното приобщаване, борба с бедността и всяка форма на дискриминация;*
- ✓ *инвестиции в образованието, обучението, включително професионално обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот;*
- ✓ *повишаване на институционалния капацитет на публичните органи и заинтересованите страни и допринасяне за ефективна публична администрация.*

Изброените по-горе цели са част от приоритетите за развитие в периода до 2020 г. и в Програмата за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г., като акцент се поставя върху развитието на рибарските райони и сектор рибарство и аквакултури. Съгласно Регламент (ЕС) № 508/2014 относно подпомагане на развитието на рибарските райони от Европейския фонд за морско дело и рибарство са очертани специфичните цели на

подкрепа, по които ЕФМДР следва да допринесе за изпълнението на стратегията „Европа 2020“. Постигането на целите за развитие, следва да се осъществява чрез следните шест приоритета:

- ✓ *Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите;*
- ✓ *Насърчаване на устойчиви в екологично отношение, иновативни, конкурентоспособни и основани на знания аквакултури, характеризиращи се с ефективно използване на ресурсите;*
- ✓ *Насърчаване на изпълнението на Общата политика в областта на рибарството;*
- ✓ *Повишаване на заетостта и териториалното сближаване чрез стремеж към постигане на следната специфична цел: насърчаване на икономическия растеж, социалното приобщаване, създаването на работни места и предоставяне на подпомагане за пригодността за заетост и трудовата мобилност в общностите в крайбрежните региони и регионите на вътрешните водоеми, които зависят от риболов и аквакултури, включително диверсификация на дейностите в рамките на сектора на рибарството, както и в други сектори на морската икономика;*
- ✓ *Насърчаване на предлагането на пазара и преработването;*
- ✓ *Насърчаване на изпълнението на Интегрирана морска политика;*

Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково“ е съобразена, както с общите приоритети за развитие на ЕС за периода 2014 – 2020 г. съгласно Европейските структурни и инвестиционни фондове, така и с шестте цели за развитие на рибарските райони съгласно Европейския фонд за морско дело и рибарство. Нещо повече – избраните мерки в стратегията са в пълно съответствие и подкрепят избраните стратегически цели на Република България относно разходването на средствата от ЕСИФ.

14.1. Равенство между половете и липса на дискриминация:

– прилагане на принципа на равенство между половете;

Равенството между жените и мъжете е една от основните хоризонтални политики на Европейския съюз. С течение на времето законодателството, съдебната практика и измененията в Договорите на ЕС допринасят за утвърждаването на този принцип и неговото прилагане.

Принципът за равно заплащане за равен труд на мъжете и жените е залегнал в Договорите за създаването на Европейската общност. Първите директиви за изпълнение на този принцип са приети на основание член 308 (допълнителни

правомоция), член 94 (сближаване на законодателството) и член 137 (здравословни и безопасни условия на труд) на Римския договор.

Договорът от Амстердам превръща принципа за равенството между мъжете и жените в цел и основополагащ принцип на Общността (член 2). Член 3, параграф 2 също така възлага на Общността задачата да интегрира равенството между половете във всички свои дейности. Договорът от Амстердам разширява правната основа за утвърждаване на равенството между мъжете и жените и въвежда нови елементи от първостепенна важност. Член 13 предвижда борба срещу всички форми на дискриминация, а членове 137 и 141 дават възможност на ЕС да действа не само по отношение на равното заплащане, но и на по-широка основа за равни възможности и равно третиране във връзка със заетостта и труда. В тези рамки член 141 разрешава положителна дискриминация в полза на жените.

Договорът от Лисабон засилва принципа за равенството между жените и мъжете, като го включва в целите и ценностите на Съюза (член 2 и член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз) и като предвижда интегриране на въпроса за равенството между мъжете и жените във всички области (член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз).

Равенството между половете е един от фундаменталните принципи на Европейския съюз, който през новия програмен период отново е залегнал в законодателството на Общността. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1303/2013, България като държава-членка на ЕС следва да гарантира, че равенството между мъжете и жените и отчитането на социалните аспекти на половете се вземат под внимание и се насърчават през цялото време на подготовката и изпълнението на оперативните програми, финансирани чрез ЕСИФ, в т.ч. ПМДР 2014-2020 г., включително по отношение на мониторинга, докладването и оценката.

Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” следва напълно тази логика. МИРГ чрез своя Устав и органи на управление гарантира равнопоставеността на мъжете и жените в процеса на своята работа и в процеса на прилагане на стратегията.

В процеса на подготовка на стратегията за водено от общностите местно развитие на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” са приложени принципите за равенство между половете и липса на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация в съответствие с Регламент (ЕС) 1303/2013 и Регламент (ЕС) 508/2014 г., както и Програмата за морско дело и рибарство 2014 – 2020 г.

МИРГ гарантира, че тези принципи ще бъдат прилагани и в процеса на изпълнение, мониториране и оценка на стратегията, тъй като допустимите кандидати за финансиране на проекти по стратегията са определени единствено в зависимост от специфичните изисквания по всяка мярка и насоките, съгласно Регламент (ЕС) 508/2014. По стратегията за ВОМР изпълнителите на дейности ще могат да бъдат

всички потенциални кандидати, без оглед на расова принадлежност, етническа принадлежност, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

Отчитайки проблемите на заетостта сред жените и младите хора и тяхното недостатъчно включване в социално икономическия живот на територията, стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” дава приоритет за жените и младежите в икономическата област, за да даде възможност за придобиване на равни права в заетостта и професионалната дейност и постигането на финансова независимост, което да предотврати изоставането им. В тази връзка жени и младежи ще се ползват с приоритет при подбора на проекти по мерки

От една страна, МИРГ като работодател ще прилага принципите за равенство на половете и липсата на дискриминация при организиране на подбор и назначаване на персонала, както и при привличането на външни експерти – където и когато се налага.

Принципите ще бъдат изрично упоменати в обявите за работа или набирането на експерти. Спазването на тези принципи е обект на специална политика на МИРГ, която трябва да бъде публично достъпна. Документът, подписан от председателя на УС, ще бъде публикуван на сайта на сдружението и поставен на публично място в офиса.

Политика на МИРГ за равните възможности

МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” е убедена в принципите на равните възможности и осъзнава отговорностите си като работодател, който предоставя справедливо отношение към всички служители или кандидати за работа.

Главна цел на политиката

МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”, се ангажира да осигури справедливо и равнопоставено отношение към всички служители, външни експерти или кандидати за работа

Това означава:

- никой няма да получи по-ниско заплащане за равен труд въз основа на принадлежността си към пол, етническа група, политически убеждения, религия, увреждания, сексуална ориентация;
- решенията за наемане на работа, повишаване, участие в обучителни инициативи и личностно развитие ще се вземат ще се вземат изцяло по причини, свързани с работата и професионалните постижения
- всички органи на МИРГ приемат и прилагат изредените по-горе принципи.

МИРГ се задължава:

- да прилага принципите на равните възможности и липсата на дискриминация във

всички аспекти на своята работа;

- да задължи всички членове на организацията, които са на ръководни длъжности в нея, да прилагат принципите;
- да взема под внимание сигнали за дискриминация, да ги прилага мерки за отстраняването на проявленията ѝ;

Служителите и външните експерти на МИРГ се задължават:

- да прилагат принципите за равни възможности и липса на дискриминация в своята работа;
- да не преследват тези, които подават жалби за случаи на дискриминация;
- да сигнализируют при нарушение на тези принципи

От друга страна, въпросът за равенство на половете, както и за липса на дискриминация, ще се разглежда и при оценка на кандидатстващите проекти по смисъла на позитивната дискриминация в полза на жените и във връзка с изложените по-горе факти, че в РО жените са една от рисковите групи на пазара на труда.

С други думи, при равни други условия изпълнението на стратегията ще насърчава проекти, които осигуряват трудова заетост на жени, както и на хора в неравностойно положение. Спазването на тези принципи ще бъде обект на проверка при мониторинг посещенията на проектите чрез преглед на документи и разговори с участници в проектните инициативи.

– *допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;*

Равенството пред закона и закрилата от дискриминация на всички лица представлява всеобщо право, признато от Всеобщата декларация за правата на човека, Конвенцията на Организацията на обединените нации (ООН) за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените, Международната Конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация, пактовете на ООН за граждански и политически и за икономически, социални и културни права от Конвенцията за закрила на човешките права и основните свободи.

Съгласно Споразумението за партньорство, очертаващо помощта от ЕСИФ, всички резултати от интервенциите, финансирани със средства от фондовете, които са предназначени за публично ползване, следва да предоставят равни възможности за достъп на всички граждани.

В настоящата стратегия за водено от общностите местно развитие МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” ще следва политика на осигуряване на равен достъп на всички заинтересовани лица, включително на хора с увреждания и

представители на малцинствени и уязвими групи, до финансов ресурс, до обекти на инфраструктурата, продукти и услуги, създадени чрез средствата по стратегията.

Стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” допринася за утвърждаването на принципа на равните възможности чрез насърчаване дейностите по мерките, които дават възможност за реализацията на проекти, осигуряващи физически достъп за хора с увреждания, намаляване на изолираността на хората, живеещи в отдалечени места, осигуряване на достъп до информационни и комуникационни технологии и др. Освен това мерките в стратегията дават на всички потенциални бенефициенти равен шанс при прозрачни условия на оценка на проектите.

– създаване на условия за превенция на дискриминацията;

Принципите на равенство между половете, недискриминация и достъпност са залегнали в българската законодателна и институционална система и касаят всички сфери на социалния живот, включително заетост, образование и обучение, здравеопазване, имуществено състояние, социална защита, достъп до социални услуги, икономически дейности и др. Общата рамка, гарантираща спазването на тези хоризонтални принципи, включва:

- ✓ Конституцията на Република България (чл. 6);
- ✓ Законът за защита от дискриминация;
- ✓ Законът за интеграция на хората с увреждания;
- ✓ Националната стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.;
- ✓ Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2009-2015 г.;
- ✓ Дългосрочна стратегия за заетост на хората с увреждания 2011 – 2020 г. и др.

За превенция на дискриминацията при реализацията на стратегията ще се работи целенасочено за подкрепа на представители на уязвими и малцинствени групи. По време на изпълнение на стратегията за водено от общностите местно развитие се предвижда провеждането на целенасочени обучения и информационни дейности, насочени към тези групи на територията на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково с цел повишаване на информираността и придобиване на умения за подготовката и реализацията на проекти.

Стратегията за ВОМР подкрепя политиката на прилагане на принципите на недискриминация. Реализацията им ще допринесе за създаването на предпоставки за равен шанс на всички на територията на МИРГ за активно участие в трудовия и социален живот.

14.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда);

Основите на философията за устойчивото развитие, разглеждане пред всичко като баланс в развитието на икономиката и качеството на околната среда, са заложиени през 1972 г. в Стокхолмската конференция по околна среда и Стратегия ЕВРОПА 2020 на ЕС.

През 1983 г. ООН създава Световна комисия по околната среда и развитието.

През 1992 г. Конференцията на ООН за околна среда и развитие в Рио де Жанейро, Бразилия, приема няколко основополагащи документа:

- ✓ Декларация за околната среда и развитието с 27 принципа, които да залегнат в политиката на държавите
- ✓ „Дневен ред 21 век” – програма за постигане на устойчиво развитие от социална, икономическа и екологична гледна точка.

Ефективното използване на ограничените природни ресурси и опазването на околната среда от негативните последици на човешкото влияние са сред основните приоритети за развитие на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” в следващите години и са важен елемент за постигане на устойчивост. Устойчивото развитие изисква постигането на икономически растеж да се реализира успоредно с процесите на социално сближаване, подобряване на средата за живот и непрестанна грижа и опазване на околната среда.

Подкрепата за устойчиво управление на земите и горите на територията, опазването на биоразнообразието и развитието на рибарството и аквакултурите, в контекста на съхраняване на природните дадености и щадящи околната среда практики, ще спомогне за съхраняване на привлекателността на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”. По отношение на стратегическата цел за опазване на околната среда и прилагането на механизми за ефективната ѝ защита, в процеса на подготовка на стратегията значим принос имаше експертната оценка на профила на територията. В анализите, изготвени във връзка с разработване на стратегията, са взети предвид всички силни и слаби страни на територията по отношение на опазване на околната среда, както и са анализирани възможностите и ограниченията в тази насока.

Спазването на този принципа за устойчиво развитие по отношение на околната среда ще бъде отчитан и при вземане на решение за подкрепа на конкретните бенефициенти, като се гарантира, че проектите ще бъдат подпомогнати при условие, че нямат значително отрицателно въздействие върху околната среда, както и че допринасят за засилване на социалната, икономическа и екологична устойчивост на територията.

Когато дейностите включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. В мерките, насочени към подпомагане на фирмите на територията се дава приоритет на инвестиции, целящи устойчиво използване на ресурсите, опазване на околната среда и

отчитане адаптирането към климатичните промени. Тези принципи са гарантирани чрез обективните критерии за оценка на проектите.

Оценката на изпълнението на стратегията за ВОМР и нейният текущ мониторинг ще отчитат изпълнението на политиката за устойчиво развитие на територията на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково”.

При изпълнение на своята местна стратегия за развитие МИРГ ще спазва международно приетите принципи на устойчиво развитие и най-вече за баланса между икономическите активности и опазването на природната среда.

Акцент в изпълнението на местната стратегия за ВОМР, ще бъде поставен върху следните елементи, които произтичат от Европейската стратегия за устойчиво развитие:

- ✓ активизиране на усилията в сферата на околната среда за защита на биологичното разнообразие и опазването на водите и други природни ресурси.

Този принцип възниква от факта, че избраната територия се намира в територия, която е уникална с природните си дадености и поради това поставя редица задължения и предизвикателства пред съчетаването на икономическите дейности с опазването на околната среда – например, рибарството и защитените територии.

- ✓ запазване и увеличаване на биологичното разнообразие, подобряване на състоянието и баланса на екосистемите.

Този принцип произтича от обстоятелствата, че влошеното състояние на природните системи се отразяват негативно върху качеството на живота и възпрепятстват възходящото икономическо развитие. Той е следствие от дългогодишно negliжиране на мерките за опазване на биологичното разнообразие и прилагането на дейности, които системно го разрушават – например, траленето за рапани.

Политиката на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” за опазване на околната среда ще бъде изразена конкретно в следните действия:

- ✓ на членовете на сдружението ще бъдат предложени обучителни инициативи, свързани с устойчивото развитие и опазването на околната среда;
- ✓ от кандидатстващите с проекти ще се изисква да докажат, че предвидените дейности спазват принципите за опазване на природата;
- ✓ опазването на околната среда и биологичното разнообразие ще бъде елемент от оценката на проектите;
- ✓ спазването на принципите за опазване на околната среда и биологичното разнообразие ще бъде проверявано по време на мониторинг визитите на проектите чрез документи и разговори с членове на екипа.

14.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността;

Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИРГ Варна, район Аспарухово – Белослав - Аксаково поставя акцент върху прилагане на иновации, „син” растеж и алтернативна заетост:

Нови технологии и иновации – стимулиране за привеждане на стопанствата в сектор аквакултури и преработка в съответствие с изискванията на Общността, инвестиции в сгради и оборудване с цел подобряване на енергийната ефективност; инвестиции за пестене на ресурси, пречистване на отпадни води, подкрепа за ИКТ проекти;

Стратегията Европа 2020 формулира 3 подсилващи се взаимно приоритета за Европейския съюз в периода до 2020 год.:

- ✓ интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- ✓ устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- ✓ приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

Иновацията е нов начин за правене на нещо. Тя може да се отнася както за малки подобрения и изменения, така и за радикални и революционни промени в мисленето, продуктите, процесите или организациите. В икономиката иновациите трябва да увеличат полезната стойност. Целта на иновациите е положителна промяна, която да направи някой или нещо по-добро.

Иновацията е осъществяване на нови идеи, носещи печалба и създаващи нова стойност чрез положителна промяна в организацията, обществото или пазара.

Къде бихме могли да търсим прилагането на този принцип:

- Иновацията, като резултат или постижение

Иновацията е нов продукт или услуга, нов производствен технологичен процес, нова структура или административна система, нов план или нова програма, отнасяща се до организацията или територията на интервенция.

- Иновацията от гледна точка на производството

Тези иновации са от традиционен тип: продуктови иновации, технологични иновации, иновации на процеси

Иновацията от гледна точка на продуктите

Продуктово разширение – същият базов продукт с модификации; идентичен продукт в различни сегменти;

Нов продукт-платформа – това е нов продукт, от който са възможни разширения;

Нови за фирмата продукти – това е продукт, който компанията ще произвежда за първи път, но има съществуващ пазар;

Нов за света продукт – този продукт никога не е произвеждан преди; няма съществуващ пазар.

Иновацията, като процес

Това са възможностите и мисловния капацитет, който имаме, да си представяме коренно различни концепции или коренно нови начини за разграничаване на съществуващи модели.

- Иновация от гледна точка на управлението

Управленски иновации – как ще управляваме проекта си;

Организационни иновации – по какъв начин ще организираме изпълнението на дейностите.

- Иновация от гледна точка на бизнес идеите

Иновацията е осъществяване на идеи, носещи печалба. Три са съществените неща тук: идея, осъществяване, печалба.

Син растеж – подкрепа за инвестиции, свързани с производството за използване на органични отпадъци, получени от дейност на стопанството и дейността на кандидата; инвестиции свързани с преодоляване на бедността и устойчивото управление на живите водни ресурси; насърчаване инвестициите в иновации и стимулиране придобиването на умения чрез образование и обучение;

Заетост – повишаване на заетостта на младите хора и жените, подкрепа за кандидати, които никога не са получавали подкрепа от Общността, подкрепа за новосъздадени предприятия, приоритет на проекти, чрез които ще бъдат създадени нови работни места.

14.4. Съответствие с други европейски структурни и инвестиционни фондове.

През програмния период 2014 – 2020 г. подходът BOMР се финансира по линия на Европейския фонд за морско дело и рибарство и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони може да получи подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд. По този начин се цели постигането на по-добра синергия и ефективност на финансирането по ЕСИФ като основните предизвикателства, които ще бъдат посрещнати с прилагане на подхода BOMР, засягат необходимостта от създаване на заетост (вкл. алтернативна) и използване на местния потенциал за растеж, като се цели подобряване качеството на живот и доходите на местното население.

Чрез прилагането на стратегия за водено от общностите местно развитие МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” си поставя за цел постигането на максимален ефект от концентриране на подкрепата върху интервенциите, които имат най-голяма добавена стойност по отношение на преодоляването на проблемите на територията. Общите за подхода ВОМР приоритети намират отражение и в стратегията на МИРГ и са свързани с:

- ✓ Насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността;
- ✓ Интегриран подход към околната среда, чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство;
- ✓ Фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката;
- ✓ Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;
- ✓ Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация, алтернативни дейности и устойчиво производство на аквакултури;
- ✓ Подобряване на качеството на образование и повишаване квалификацията на населението.

Стратегията за ВОМР на МИРГ „Варна, район Аспарухово – Белослав – Аксаково” отчита и допълва възможностите, произтичащи от Оперативните програми през настоящия програмния период.